

Sprawozdanie
Dyrekcji Państwowego Gimnazjum
w Katowicach
za rok szkolny 1929/30.

J

I. Skład grona nauczycielskiego w roku szkolnym 1929/30.

a) Członkowie grona nauczycielskiego.

Dyrektor:

Czernichowski Edward, uczył w kl. VIII a propedeutyki filozofii — 3 godziny tygodniowo.

Nauczyciele zakładu:

1. **Betleja Tadeusz**, Dr. fil., naucz. stały, opiekun kl. III c, uczył geografii w kl. I a + b + c po 2 godz., w kl. III a + b + c po 2 godz., w kl. IV a, V a + b i VI a + b po 2 godz. i historii w III a + c po 1 godz., razem tygodniowo 24 godziny.
2. **Bobek Władysław**, Dr. fil., urlopowany celem pełnienia obowiązków lektora jęz. polskiego na uniwersytecie w Bratysławie (Czechosłowacja).
3. **Boyé Jadwiga**, urlopowana celem pełnienia obowiązków asystentki w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach.
4. **Branny Jan**, naucz. stały, opiekun kl. I c, uczył jęz. niemieckiego w kl. I c — 5 godz., III b — 5 godz., IV a + c po 4 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
5. **Cebulski Ryszard**, naucz. tymczasowy, uczył jęz. niemieckiego w kl. I a + b po 5 godzin, w kl. II a — 5 godz., III a — 5 godz. razem tygodniowo 20 godz.
6. **Ciembroniewicz Stefan**, Dr. fil., nauczyciel stały, opiekun klasy III b, uczył języka polskiego w kl. II c — 4 godz., III b — 3 godz. V a — 3 godz., VIII a — 3 godz., VIII b — 3 godz., historii w II c — 2 godz., III b — 1 godz., IV a — 3 godz., razem tygodniowo 22 godziny.
7. **Dąbrowski Józef**, uczył stenografii jako nauczyciel kontraktowy w 4 godzinach tygodniowo.
8. **Dłużniewski Franciszek**, nauczyciel stały, opiekun kl. V b, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył jęz. łacińskiego w kl. IV b — 6 godz., V b — 6 godz., VIII b — 5 godz. i jęz. greckiego w kl. VII — 6 godz., razem tygodniowo 23 godz.

9. **Dobaczewski Józef**, nauczyciel stały, zawiadowca zbiorów historyczno-geograficznych, uczył historii w kl. IV c — 4 godz., V a + b, VI a + b po 3 godz., VII — 3 godz., VIII a + b po 3 godz., razem tygodniowo 25 godzin.
10. **Drożdż Leon**, nauczyciel stały, opiekun kl. VI b, uczył języka łacińskiego w kl. VI a + b po 6 godz., i greckiego w kl. VI b — 6 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
11. **Garycki Franciszek**, nauczyciel stały, opiekun kl. VII, uczył języka łacińskiego w kl. III c — 6 godz., VII — 5 godz. i jęz. greckiego w kl. V b — 5 godz., VIII a — 5 godz., razem tygodniowo 21 godzin.
12. **Hamburger Alfred**, nauczyciel stały, uczył gimnastyki w kl. IV a + b + c po 3 godz., V a + b po 3 godz., VI a + b po 3 godz., VII — 2 godz., VIII a + b po 3 godz., razem tygodniowo 29 godz.
13. **Hilewicz Stanisław, Dr. med.**, lekarz szkolny, uczył higieny w kl. VII — 1 godzina tygodniowo.
14. **Janicki Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, opiekun kl. II c, uczył geografii w kl. II a + b + c po 2 godz., przyrody w kl. II a + b + c po 2 godz., IV c — 4 godz. i fizyki w kl. III c — 5 godz., razem 21 godzin tygodniowo.
15. **Ks. Josiński Robert**, profesor, uczył religii rzymsko-katolickiej w kl. II a + b + c, III a + b + c, IV a + b, V a i VI a po 2 godz. tygodniowo w każdej klasie, razem 20 godzin tygodniowo.
16. **Kamski Kazimierz**, nauczyciel stały, zawiadowca warsztatów uczniowskich, uczył robót ręcznych w klasach od I a do III c po 2 godz. i rysunków w kl. I a + b + c po 1 godz., II a + b + c i III a + b + c po 2 godz., nadto robót ręcznych w kl. II n i III n po 2 godz., razem tygodniowo 37 godzin.
17. **Kisieliński Stefan**, nauczyciel tymczasowy, uczył gimnastyki w klasach I a + b + c, II a + b + c i III a + b + c po 3 godz., razem tygodniowo 27 godzin.
18. **Kłoska Tadeusz, Dr. fil.**, nauczyciel stały, opiekun kl. III a, zawiadowca zbiorów przyrodniczych, uczył przyrody w kl. I a + b + c po 2 godz., IV a — 2 godz., IV b — 4 godz., VI a + b po 3 godz. i fizyki w kl. III a — 5 godzin, razem tygodniowo 23 godziny.
19. **Kossowski Czesław, Dr. fil.**, nauczyciel stały, opiekun kl. II a, zawiadowca biblioteki uczniowskiej, uczył języka polskiego w kl. I c — 4 godz., II a + b po 4 godz., w III a — 3 godz., V b — 3 godz. i historii w II a — 2 godz., razem tygodniowo 20 godzin.

20. **Kozioł Kazimierz**, nauczyciel stały, na urlopie celem pełnienia obowiązków kierownika Komunalnego gimnazjum w Siemianowicach.
21. **Kuś Andrzej, Dr. fil.**, profesor, opiekun kl. V a, uczył języka łacińskiego w kl. III b — 6 godz., V a — 6 godz. i greckiego w kl. V a — 5 godz., VIII b — 5 godz., tygodniowo godzin 22.
22. **Orlicki Mikołaj**, profesor, uczył matematyki w kl. III a + b po 4 godz., IV c — 3 godz., V b — 3 godz., VI a — 2 godz., VIII a + b po 1 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
23. **Parankiewicz Irena, Dr. fil.**, na urlopie celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w miejskim gimnazjum żeńskim w Katowicach.
24. **Pięta Józef**, nauczyciel tymczasowy, opiekun kl. IV c, uczył jęz. łacińskiego w kl. II c — 6 godz., IV c — 6 godz., VIII a — 5 godz. i historii w kl. I b — 2 godz., razem tygodniowo 19 godzin.
25. **Pletnia Józef**, profesor, opiekun kl. VI a, uczył jęz. łacińskiego w kl. II b — 6 godz., IV a — 6 godz., jęz. greckiego w kl. VI a — 6 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
26. **Ranczek Rudolf, Dr. fil.**, nauczyciel stały, na urlopie w celach naukowych.
27. **Rykała Jan**, nauczyciel tymczasowy, zawiadowca zbiorów muzycznych, uczył śpiewu w kl. I a + b + c i II a + b + c po 2 godz., III a + b + c po 1 godz., śpiewu chórowego — 2 godziny, i muzyki — 2 godziny, nadto śpiewu w oddziale niemieckim w kl. II n — 2 godz., III n — 1 godz. i gimnastyki w kl. II n + III n — 3 godz. i w kl. IV n — 3 godz., razem tygodniowo 28 godzin.
28. **Ks. Serafin Aleksander**, nauczyciel stały, uczył religii rzym.-katolickiej w kl. I a + b + c po 3 godz., w kl. IV c — 2 godz., V b — 2 godz., VI b — 2 godz., VII — 2 godz., VIII a + b po 2 godz., razem tygodniowo 21 godzin.
29. **Smidowicz Rudolf**, nauczyciel stały, opiekun kl. I b, uczył matematyki w kl. I b + c po 4 godz., II a + b po 4 godz. i w kl. V a — 3 godz., razem tygodniowo 19 godzin.
30. **Smoleń Jan**, nauczyciel tymczasowy, opiekun kl. IV a, uczył matematyki w kl. IV a — 4 godz., IV b — 3 godz., VI b — 2 godz., VII — 2 godz. i fizyki w kl. III b — 5 godz., VII — 3 godz., razem tygodniowo 19 godzin.
31. **Stolingwa Piotr, Dr. fil.**, profesor, opiekun kl. VIII b, uczył jęz. francuskiego w kl. IV a + b po 3 godz., VI a + b po 3 godz., VIII b — 2 godz., niemieckiego w kl. VIII b —

- 2 godz., propedeutyki filozofji w kl. VII b — 3 godz.; tygodniowo godzin 19.
32. **Tomechna Antoni**, nauczyciel stały, uczył jęz. niemieckiego w kl. III c — 5 godz., IV b — 4 godz., V a + b po 3 godz. i VI a — 3 godz., razem tygodniowo 18 godz.
  33. **Trzaska Eugenjusz, Dr. fil. i praw**, profesor, opiekun kl. IV b, uczył jęz. polskiego w kl. IV a + b po 4 godz., VI a + b po 3 godz. i historji w kl. I c — 2 godz., II b — 2 godz. i IV b — 4 godz., razem tygodniowo 22 godz.
  34. **Tylek Andrzej**, nauczyciel tymczasowy, zawiadowca zbiorów fizyczno-chemicznych uczył fizyki w kl. VIII a + b po 3 godz. i matematyki w kl. I a — 4 godz., II c — 4 godz., III c — 4 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
  35. **Wazl Edward**, nauczyciel stały, opiekun kl. I a, uczył jęz. polskiego w kl. I a + b po 4 godz., III c — 3 godz., IV c — 4 godz., VII — 3 godz. i historji w kl. I a — 2 godz., razem tygodniowo 20 godzin.
  36. **Wolny Władysław**, profesor, opiekun kl. II b, uczył języka niemieckiego w kl. II b + c po 5 godz., VI b — 3 godz., VII — 3 godz. i VIII a — 2 godz., razem tygodniowo 18 godz.
  37. **Wypler Jan**, nauczyciel stały, opiekun kl. VIII a, uczył jęz. francuskiego w kl. III a — 4 godz., IV c — 3 godz., V a + b po 3 godz., VII — 3 godz., VIII a — 2 godz., i jęz. łacińskiego w kl. II n — 6 godz., razem tygodniowo 24 godziny.

Oddział niemiecki:

1. **Bolchower Józef**, nauczyciel tymczasowy, opiekun kl. V, uczył historji w kl. II — 2 godz., III — 1 godz., IV — 4 godz., V — 3 godz., VI — 3 godz., VII — 3 godz., VIII — 3 godz. i geografji w kl. II — 2 godz., razem tygodniowo 21 godz.
2. **Buresch Hugo, Dr. fil.**, profesor, przydzielony do miejskiego gimnazjum żeńskiego w Katowicach.
3. **Bornstein Zachariasz**, profesor, przydzielony do miejskiego gimnazjum mat.-przyr. w Katowicach.
4. **Fischer Paweł**, uczył jako nauczyciel kontraktowy matematyki w kl. IV — 3 godz., V — 3 godz., VI — 2 godz., VII — 2 godz., VIII — 1 godz., razem tygodniowo 11 godzin.
5. **Hahn Jan**, profesor, na urlopie od dnia 1. IX. 1929 do 1. III. 1930.
6. **Hawranke Konrad**, uczył jako nauczyciel kontraktowy geografji w kl. V i VI po 2 godz. tygodniowo, razem tygodniowo 4 godziny.

7. **Jost Ernest**, profesor, opiekun kl. VII, uczył jęz. łacińskiego w kl. IV — 6 godz., VIII — 5 godz. i greckiego w kl. VII — 6 godz., VIII — 5 godz., razem tygodniowo 22 godz.
8. **Ks. Jelito Józef, Dr. teol.**, nauczyciel stały, opiekun kl. IV, uczył religji w kl. od II—VIII po 2 godz., języka niemieckiego w kl. IV — 4 godz., propedeutyki filozofji w kl. VIII — 2 godz., razem tygodniowo 20 godzin.
9. **Kałuża Paweł**, nauczyciel tymczasowy, opiekun kl. III., uczył przyrody w kl. II — 2 godz., IV — 4 godz., matematyki w kl. II — 4 godz., III — 4 godz., rysunków kl. II — 2 godz., III — 2 godz., gimnastyki w kl. V + VI — 3 godz., VII — 3 godz. i VIII — 3 godz., razem tygodniowo 27 godzin.
10. **Killian Fryderyk**, profesor, opiekun kl. VIII., uczył jęz. francuskiego w kl. IV—VIII po 2 godz., jęz. niemieckiego od VI—VIII po 3 godz. i geografji w kl. III — 2 godz., razem tygodniowo 21 godz.
11. **Kobiela Ludwik**, nauczyciel stały, uczył jęz. polskiego w kl. III — 5 godz., IV — 4 godz., VI — VIII po 3 godz., razem tygodniowo 18 godzin.
12. **Krieger Fryderyk**, uczył jako nauczyciel kontraktowy jęz. łacińskiego w kl. III — 6 godzin tygodniowo.
13. **Krzyżagórski Alfons**, nauczyciel tymczasowy, uczył jęz. łacińskiego w kl. V — 6 godz., VI — 6 godz., VII — 5 godz. i greckiego w kl. V — 5 godz., VI — 6 godzin, razem tygodniowo 28 godzin.
14. **Plessner Jakób**, uczył jako nauczyciel kontraktowy fizyki w kl. III — 5 godz., VII — 3 godz. i VIII — 3 godz., razem tygodniowo 11 godzin.
15. **Türk Filip, Dr. fil.**, nauczyciel stały, opiekun kl. II, uczył jęz. polskiego w kl. II — 5 godz., V — 3 godz. i niemieckiego w kl. II — 4 godz., kl. III — 3 godz., V — 3 godz., razem tygodniowo 18 godzin.

Nauczyciele religji niekatolickiej:

1. **Zinke Lotarjusz**, pastor, uczył religji ewangelickiej w oddziałach niemieckich 4 godz. tygodniowo.
2. **Vogelmann Mordechaj, Dr. teol.**, rabin, uczył religji mojżeszowej 4 godziny tygodniowo.

Lekarz szkolny:

Dr. Hilewicz Stanisław.

Lekarz-dentysta szkolny:

Dr. Talewski Jan,

Bregulanka Zofja, pomocnicza siła lekarza dentysty i kancel.

Służba:

1. **Klose Feliks** — tercjan.
2. **Klose Wincenty** — pomocnik tercjana.

b) Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

Mianowania:

1. **Boyé Jadwiga**, mianowana nauczycielką tymczasową z dniem 1. stycznia 1930 reskr. Śl. Urzędu Wojewódzkiego L. O. P. II. - 7987/29 z dnia 12. XII. 1929.
2. **Cebulski Ryszard**, mianowany nauczycielem tymczasowym z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II.-4498/29 z dnia 24. VIII. 1929.
3. **Kisieliński Stefan**, mianowany nauczycielem tymczasowym z dniem 1. X. 1929 reskr. Śl. Urz. Woj. L. O. P. II. 5500/29 z dnia 2. X. 1929.
- 4 **Krzyżagórski Alfons**, mianowany nauczycielem tymczasowym z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 2953/29 z dnia 20. VI. 1929.
5. **Rykała Jan**, mianowany nauczycielem tymczasowym z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 3404/29 z dnia 24. VIII. 1929.

Przeniesienia do tut. Zakładu:

1. **Parankiewicz Irena, Dr. fil.**, przeniesiona do tut. Zakładu na stałą posadę nauczycielską z państw. gimnazjum żeńskiego im. Dąbrowski w Poznaniu z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. Urz. Woj. L. O. P. 3735/29 z dnia 6. VII. 1929. Równocześnie otrzymała bezpłatny urlop celem pełnienia obowiązków naucz. w miejskim gimnazjum żeńskim w Katowicach.
2. **Smidowicz Rudolf**, przeniesiony na własną prośbę na stałą posadę naucz. w tut. Zakładzie z państw. gimnazjum w Białej z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 3030/29 z dnia 6. VII. 1929.

Przeniesienia z tut. Zakładu:

1. **Batorski Marian** przeniesiony do państw. gimnazjum w Rybniku reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 3053/29 z dnia 24. V. 1930.

2. **Botor Franciszek** przeniesiony do państw. gimnazjum w Rybniku reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 3055/29 z dnia 24. V. 1929.
3. **Hahn Jan**, profesor, przeniesiony na własną prośbę na stanowisko nauczyciela do państw. gimnazjum z jęz. wykładowym niemieckim w Bielsku z dniem 1. III. 1930 dekretem Śl. Urz. Wojew. L. O. P. III. 1122/30 z dnia 26. II. 1930.
4. **Pyra Andrzej**, przeniesiony reskr. Śl. Urz. Wojew. L. O. P. II. 7077/29 z dnia 25. XI. 1929 do państw. gimnazjum w Cieszyńcu z dniem 1. II. 1930.

Zwolnienia ze służby:

1. **Benczek Ernest**, zwolniony z dniem 1. IX. 1929 na własną prośbę reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II 3345/29 z dnia 7. VI. 1929.
2. **Drozdowski Jerzy**, zwolniony reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II. 2983/29 z dnia 28. V. 1929.
3. **Ligoń Stanisław**, zwolniony z dniem 1. IX. 1929 dla pełnienia obowiązków w Wydz. Ośw. Publ.
4. **Stepańczak Aleksander**, zwolniony z dniem 1. IX. 1929 reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II. 3060 29.

Przejęcie w stan spoczynku:

Hoppe Karol, przeniesiony w stan spoczynku z dniem 1. IV. 1930. dekretem Śl. Urz. Woj. L. O. P. III. 1113/30 z dnia 3. III. 1930.

Dłuższe urlopy:

1. **Hahn Jan**, urlop dla poratowania zdrowia od 1. IX. 1929 do 1. III. 1930. reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II. 5606/29 z dnia 26. IX. 1929. •
2. **Hoppe Karol**, urlop dla poratowania zdrowia od 1. IX. 1929 do 1. IV. 1930. reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II. 6919/29 z dnia 30. X. 1929.
3. **Pletnia Józef**, urlop celem odbycia podróży naukowej od 20. III. do 28. IV. 1930. reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. III. 1157/30 z dnia 7. III. 1930.
4. **Dr. Ranoszek Rudolf**, urlop na rok szkolny 1929/30 celem pracy naukowej reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. II. 2507/29 z dnia 2. V. 1929 wzgl. L. O. P. III. 447/30. z dnia 7. III. 1930.
5. **Dr. Trzaska Eugenjusz**, urlop celem poratowania zdrowia od dnia 17. I. 1930 do 29. IV. 1930. reskr. Śl. U. Woj. L. O. P. III. 391/30 z dnia 29. I. 1930. wzgl. L. O. P. III. 837/30 z dnia 24. II. 1930.

c) 1. Stan sił nauczycielskich pod względem fachowości za rok 1929/30.

2. Stan służby szkolnej w r. 1929/30.

L. p.	Ilość sił nauczycielskich głównej fachowości do nauki	Siły stałe lub posiadające warunki usta- lenia	Siły tymcza- sowe	Inne	Razem
1	religii katolickiej	3	—	—	3
2	religii ewangelickiej	—	—	1	1
3	religii izraelickiej	—	—	1	1
4	jęz. polskiego	5	2	—	7
5	łaciny, greki lub jednego z nich	8	2	1	11
6	franc., angielskiego lub je- dnego z nich	2	—	—	2
7	jęz. niemieckiego	4	1	—	5
8	historji, geografji lub jedne- go z nich	2	1	1	4
9	przyrody	1	1	—	2
10	fizyki, chemji lub jedn. z n.	1	1	—	2
11	matematyki	5	1	1	7
12	propedeutyki filozofji . . .	—	—	—	—
13	rysunków	—	—	—	—
14	śpiewu i muzyki lub jedne- go z nich	—	1	—	1
15	robót ręcznych	1	—	—	1
16	ćwiczeń cielesnych	1	3	—	4
17	lekarzy szkolnych	—	—	1	1
18	dentystów	—	—	1	1
19	ilość służby	1	—	5	6
Razem		34	13	12	59

II. Nauka.

a) Program naukowy.

W roku szkolnym 1929/30 obowiązywały w klasach I.—IV. (włącznie) programy ministerjalne, w kl. V.—VIII „Tymczasowe plany nauki w b. Dzielnicy Pruskiej”.

Klasa IV a jest typu humanistycznego, wszystkie inne oddziały „a” wyższego gimnazjum są typu reformowanego klasycznego. Oddziały „b” i wszystkie oddziały niemieckie są typu klasycznego.

Typ humanistyczny jest w rozbudowie.

Rozkład lekcji jest uwidoczniiony w tabelach poniżej.

Oddział polski.

Przedmioty obowiązkowe	K l a s a																		Razem	
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a	III b	III c	IV a	IV b	IV c	V a	V b	VI a	VI b	VII	VIII a		VIII b
Religia	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	41
J. polski	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	66
J. łaciński	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	6	6	6	6	6	5	5	5	57
J. grecki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	6	6	6	5	5	38
J. francuski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	3	2	2	19
J. niemiecki	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	57
Historja	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	47
Geografja	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	—	—	—	28
Przyrodozn.	2	2	2	2	2	2	—	—	—	2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	22
Fizyka	—	—	—	—	—	—	5	5	5	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	14
Chemja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Matematyka	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	60
Propedeutyka filo- zofji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6
Higiena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Rysunki	1	1	1	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Śpiew	2	2	2	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Praca ręczna	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Cwiczenia cielesne	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	56
R a z e m	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	570
Przedmioty nadobowiązkowe																				
J. łaciński	—	—	—	—	6	6	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
J. francuski	—	—	—	—	—	—	4	—	—	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	13
J. niemiecki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	3	2	2	19
J. włoski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	4
Przyrodozn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	6
Śpiew chórowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Praca ręczna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Stenografja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	4
Rysunki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2

Oddział niemiecki.

Przedmioty obowiązkowe	K l a s a							Razem
	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Religja	2	2	2	2	2	2	2	14
J. polski	5	5	4	3	3	3	3	26
J. łaciński	—	—	6	6	6	5	5	28
J. grecki	—	—	—	5	6	6	5	22
J. niemiecki	4	3	4	3	3	3	3	23
Historja	2	1	4	3	3	3	3	19
Geografja	2	2	—	2	2	—	—	8
Przyrodoznawstwo	2	—	4	—	—	—	—	6
Fizyka i chemja	—	5	—	—	—	3	3	11
Matematyka	4	4	3	3	2	2	1	19
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	—	—	2	2
Rysunki	2	2	—	—	—	—	—	4
Śpiew	2	1	—	—	—	—	—	3
Praca ręczna	2	2	—	—	—	—	—	4
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3	3	3	21
R a z e m	30	30	30	30	30	30	30	210
Przedmioty nadobowiązkowe								
J. łaciński	6	6	—	—	—	—	—	12
J. francuski	—	—	2	2	2	2	2	10

b) Wykaz lektury.

Oddział polski:

Lektura polska.

- Kl. IV a + b. Sienkiewicz: Bartek Zwycięzca, W niewoli tatarskiej, Ogniem i mieczem; Brodziński: Wiesław; Ku-
hala: Oblężenie Lwowa, Oblężenie Zbaraża, Bitwa pod
Beresteczkiem; Mickiewicz: Grażyna; Chodźko: Bo-
runy; Reymont: Z ziemi chełmskiej; Tetmajer: Książd
Piotr; Orzeszkowa: Ogniw, nadto w kl. IV. a (human.)
Homer: Iljada.
- Kl. IV c. Homer: Iljada; Sienkiewicz: Ogniem i mieczem; Mic-
kiewicz: Grażyna; Brodziński: Wiesław; Tetmajer:
Książd Piotr; Walter Scott: Rob-Roy; Sienkiewicz:

Bartek Zwycięzca; Kubala: Oblężenie Zbaraża. Bitwa pod Beresteczkiem.

Kl. V a. Mickiewicz: Pan Tadeusz; Prus: Placówka; Żeromski: Syzyfowe prace; Sienkiewicz: Pan Wołodyjowski; Reymont: Z ziemi chełmskiej; Korzeniowski: Kollokacja; Chrzanowski: Za co powinniśmy kochać Pana Tadeusza; Molier: Mieszczanin szlachcicem; Fredro: Zemsta; Kaczkowski: Bitwa o chorażankę; Pol: Mohort; Libelt: O miłości ojczyzny; Słowacki: Jan Bielecki, Ojciec zadżumionych; Mickiewicz: Farys, Reduta Ordona.

Kl. V b. Mickiewicz: Pan Tadeusz; Szekspir: Makbet; Fredro: Zemsta; Molier: Mieszczanin szlachcicem; Słowacki: Bielecki, Ojciec zadżumionych; Reymont: Z ziemi chełmskiej; Korzeniowski: Kollokacja; Skarga: O miłości ojczyzny; Szajnocha: Ks. Józef Poniatowski; Kaczkowski: Bitwa o chorażankę; Prus: Placówka; Sienkiewicz: Pan Wołodyjowski.

Kl. VI a + b. Słowacki: Balladyna; Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny, Psalmy (wyjątki); Sienkiewicz: Krzyżacy; Skarga: Kazanie II.; Potocki: Wojna chocimska, Fraszki; Pasek: Pamiętniki; Fredro: Pan Geldhab, Dożywocie; Mickiewicz: Konrad Wallenrod; Niemcewicz: Powrót posła; Nowele Sienkiewicza i Prusa.

Kl. VII. Szekspir: Makbet; Byron: Korsarz; Mickiewicz: Oda do młodości, Ballady i romanse, Dziady, Sonety krymskie, Konrad Wallenrod, Księgi pielgrzymstwa; Malczewski: Marja; Zaleski: Dumki i Rusałki; Fredro: Śluby panieńskie; Słowacki: Godzina myśli, Kordjan, Hymn o zachodzie słońca, Balladyna, Anieli; Kaspro-wicz: Wybór liryk; Orzeszkowa: Nad Niemnem; Żeromski: Ludzie bezdomni.

Kl. VIII a + b. Słowacki: Beniowski; Krasiński: Nieboska kome-dja, Irydjon, Przedświt, Psalm dobrej woli; Żeromski: Ludzie bezdomni; Szekspir: Hamlet; Wyspiański: Wesele.

Język łaciński:

- Kl. IV c Caesar: *Commentarii de bello Gallico* — wyjątki z ks. I i IV; Cicero: Wybór listów.
- Kl. V a. Caesar: *Comm. de bello Gallico* — wyjątki z ks. I. i VII.; Cicero: Wybór listów; Ovidius: Autobiografia.
- Kl. V b. Ovidius: Wybrane ustępy z *Wiazanki Sinki*; Livius: ks. I. XXI. i XXII. (w wyjątkach).
- Kl. VI a. Livius: Wybrane ustępy z ks. I. i XXI.; Ovidius: Wybrane ustępy z *Wiazanki Sinki*.
- Kl. VI b. Livius: ks. XXI.; Sallustius: *Bellum Catilinae*; Vergilius: *Aeneidos* ks. I. i II. (wybór).
- Kl. VII. Cicero: *In Catilinam* I. *De imperio Cn. Pompei*, wybrane ustępy z *De officiis*, *Tuscul. disputat.* Laelius *de amicitia*; Vergilius: *Ecloga* I.; *Z Georgik*: *Laudes Italiae*, *Laudes vitae rusticae*, *Aen* I. 1—99, II. i VI.
- Kl. VIII a. Horatius: Wybór z *satyr*, *epod.* *pieśni* i *listów*; Tacitus: *Annal.* I., II., IV., VI., XV. i XVI. (wybór).

Język grecki:

- Kl. V b. Ksenofont: *Anabasis* (wybrane ustępy).
- Kl. VI a. Ksenofont: *Anabasis* (wybór). Homer: *Iljada* I. i VI.
- Kl. VI b. Homer: *Iljada* I., II., III., IV., X i XXIV.; Herodot: Wybrane ustępy z ks. I.
- Kl. VII. Homer: *Iljada* ks. XVI, *Odyssea* ks. V., VI., IX., XXIII.; Plato: *Apologia*; Demostenes: *Olynt.* I.
- Kl. VIII a + b. Plato: *Gorgias* i *Rzeczpospolita* (ks. I.); Euripides: *Medea*.

Język francuski:

- Kl. VI a. Daudet: *Le petit chose*.
- Kl. VI b. Maupassant: *Nouvelles*.
- Kl. VII. Balzac: *Contes choisis*. Scribe: *Le verre d'eau*.
- Kl. VIII a. Pierre Loti: *Pages choisies*; Molière: *Le bourgeois gentilhomme*.
- Kl. VIII b. Molière: *L'avare*; Daudet: *Tartarin de Tarascon*.

Język niemiecki:

- Kl. V a + b. Droste-Hülshof: Die Judenbuche.
Kl. VI a + b. Lessing: Minna von Barnhelm; Schiller: Gedichte.
Kl. VII. Schiller: Räuber; Goethe: Egmont.
Kl. VIII a + b. Goethe: Faust I.

Oddział niemiecki:

Język polski:

- Kl. VI. Mickiewicz: Pan Tadeusz; Kochanowski: Treny, Odprawa posłów greckich.
Kl. VII. Mickiewicz: Oda do młodości, Ballady. Grażyna. Konrad Wallenrod, Dziady; Malczewski: Marja.
Kl. VIII. Słowacki: Jan Bielecki, Balladyna; Krasiński: Nieboska komedia; Fredro: Śluby panieńskie.

Język łaciński:

- Kl. IV. Caesar: Comm. de bello Gallico ks. I. i IV. (w wyjątkach); Ovidius: Metamorfozy (wybór z ks. I.)
Kl. V. Ovidius: Metamorfozy (wybrane ustępy). Livius: ks. XXI.
Kl. VI. Livius: ks. XXII.; Sallustius: Bellum Jugurthinum; Vergilius: Aeneis ks. I.
Kl. VII. Vergilius: Aeneis; Cicero: De imperio Cn. Pompei, Wybór z pism filozoficznych.
Kl. VIII. Tacitus: Germania, Ann. I., XV. i XVI. (wyjątki); Horatius: Wybór z satyr, pieśni i listów.

Język grecki:

- Kl. V. Ksenofont: Anabasis (wybrane ustępy).
Kl. VI. Homer: Iljada ks. I. i VI.; Herodot: ks. I. (wybór).
Kl. VII. Homer: Odyssea I. V, VI, VIII, IX, XI, XII, XIV, XVI i XXII. (wybór); Demostenes: III. Filipp; Plato: Apologia.
Kl. VIII. Plato: Apologia, Kriton, Fedon; Eurypides: Medea.

Język niemiecki:

- Kl. IV. Hansjakob, Valentin Nagler, Novellen; Droste-Hülshof: Die Judenbuche.
- Kl. V. Schiller: Wilhelm Tell; Goethe: Götz von Berlichingen.
- Kl. VI. Lessing: Minna von Barnhelm; Goethe: Götz von Berlichingen, Hermann und Dorothea; Schiller: Fiesco.
- Kl. VII. Goethe: Iphigenie. Clavigo; Schiller: Räuber, Kabale und Liebe, Wallenstein, Maria Stuart.
- Kl. VIII. Goethe: Faust; Grillparzer: Das goldene Vliess; Hebel: Gyges und sein Ring, Agnes Bernauer; Th. Mann: Tristan; Schaffner: Die Mutter; Ibsen: Wildente, Stützen der Gesellschaft

c) Tematy wypracowań pisemnych.

Oddział polski.

Tematy polskie.

Kl. IV a.

1. a) Jak spędzałem dzień w obozie harcerskim. b) Przygoda wakacyjna (dom.). 2. a) Położenie Polaków w Poznańskim (na podstawie nowel Sienkiewicza). b) Jaki sport uprawiam (szkol.). 3. Jakie wynalazki najbardziej przyczyniły się do rozwoju kultury człowieka (dom.). 4. a) Jaki obraz lub rzeźba podoba mi się szczególnie i dlaczego? b) Pies w służbie człowieka. 5. a) Co skłania Litawora do połączenia się z Krzyżakami? b) Jak wyobrażam sobie Śląsk przed stu laty? 6. Spór Achillesa z Agamemnonem (na podst. Iliady). 7. Książka, moim wiernym przyjacielem (dom.). 8. a) Jacy mężowie z dziejów starożytnego Rzymu podobają mi się najbardziej i dlaczego? b) Przechadzka wiosenna. 9. O ile Sienkiewicz oparł się w powieści „Ogniem i mieczem” na szkicach historycznych L. Kubali „Oblężenie Zbaraża” i „Bitwa pod Beresteczkiem” (dom.). 10) a) Dzieje Haliny (na podst. „Wiesława”), b) Projekt podróży lub wycieczki wakacyjnej.

Kl. IV b.

1. a) Jak spędzałem dzień w obozie harcerskim. b) Przygoda wakacyjna (dom.). 2. a) Położenie Polaków w Poznańskim (na podst. nowel Sienkiewicza). b) Jaki sport uprawiam (szkol.). 3. Jakie wynalazki najbardziej przyczyniły się do rozwoju kultury człowieka? 4) a) Wychowanie młodzieży w Sparcie a w Atenach,

b) Opis miejscowości, gdzie spędziłem dzieciństwo. 5. a) Pogrzeb u pogańskich Litwinów (na podst. „Grażyny“), b) Widok roztaczający się z dowolnie wybranego wyższego punktu w okolicy. 6. a) Jakie znaczenie ma sport zimowy? b) Praca i jej wartość dla człowieka (dom.). 7. Jak Bóg wynagradza dobre uczynki? (na podst. „Wiesława“). 8. a) Życie szkolne za czasów Wład. Syrokomli (na podst. „Szkolnych czasów“), b) Przechadzka wiosenna. 9. O ile Sienkiewicz oparł się w powieści „Ogniem i mieczem“ na szkicach hist. L. Kubali „Oblężenie Zbaraża“ i „Bitwa pod Beresteczkiem“, (dom.). 10. a) Powody upadku państwa zachodniorzymskiego, b) Projekt podróży lub wycieczki wakacyjnej.

Kl. IV c.

1. Życie biednego studenta (na podst. nowelki Prusa p. t. „Sen“). 2. Moja najdalsza podróż (dom.). 3. Pojedynek Parysa z Menelausem (na podst. Iliady). 4. Zima w mieście i na wsi. 5. Charakterystyka mojego przyjaciela (dom.). 6. Zdrada Krzeczowskiego (na podst. „Ogniem i mieczem“). 7. Jakie zwyczaje ludowe przedstawił Brodziński w „Wiesławie“? 8. Który ze starożytnych wojowników podoba mi się najbardziej i dlaczego? 9. a) Dlaczego kocham mowę ojczystą? b) Która postać z „Ogniem i mieczem“ podoba mi się najbardziej i dlaczego? 10. Czem chciałbym być po ukończeniu gimnazjum i dlaczego?

Kl. V a.

1. a) Przyjazd P. Tadeusza do Soplicowa, b) Objąsnić i poprzeć przykładami następujące synonimy: przebiegły, przezorny, przewidujący. 2. a) Co wiem o Edisonie?, b) Czy podobała mi się P. W. K. i dlaczego? 3. a) Koleje życia J. Bieleckiego, b) Jaki Ślimak wytrwał na swej placówce. 4. Co zawdzięczamy ojczyźnie (na podst. II-go kazania P. Skargi). 5. a) Urok wieczoru wigilijnego, b) Śmierć Wołodyjowskiego. 6. a) Stosunek wiersza „Lilje“ Mickiewicza do pieśni „Stała się nam nowina“, b) Bitwa z Moskalami (na podst. P. Tadeusza). 7. a) Losy Skawińskiego (Latarnik Sienkiewicza). 8. Obraz budzącej się przyrody ze snu zimowego. 9. Jak powinna się objawiać przyjaźń w szkole? 10. a) Za co powinniśmy kochać Pana Tadeusza, b) Papkin w poselstwie „Rejenta“.

Kl. V b.

1. Piękno dnia jesiennego. 2. Wina i kara w utworze Słowackiego p. t. „Jan Bielecki“. 3. Charakterystyka obu stron walczących w „Reducie Ordoña“ Mickiewicza. 4. Jakie myśli i uczucia budzą we mnie święta Bożego Narodzenia? 5. Zaścianek szlachecki według VI. ks. „Pana Tadeusza“. 6. Ekspozycja w Makbecie“. 7. Jak odczuwam zbliżanie się wiosny? 8. a) Cze-

śnik a Rejent w „Zemście Fredry“. b) Które z osób „Zemsty“ budzi najwięcej sympatii czytelnika? 9. a) Myśli i uczucia Polaków na Litwie po wkroczeniu wojsk polskich, b) Które sceny ostatnich dwu ksiąg „Pana Tadeusza“ działają na nas najsilniej? 10. a) Co zamierzam czytać podczas wakacyj? b) Przyjemność i korzyści wycieczek wakacyjnych.

Kl. VI a.

1. Walka człowieka z przyrodą (dom.). 2. a) Losy korony Lecha w „Balladynie“. b) Jakie wrażenie przynosi mi każda pora roku? 3. Jakie główne czynniki kierowały życiem duchowem Polski w XVI. w. (dom.). 4. a) Moje uwagi o ostatniej przeczytanej książce. b) Obraz zimowego dnia w mieście. 5. a) Analiza estetyczna dowolnie wybranego wiersza Mickiewicza lub Asnyka, b) Aparat fotograficzny jako rozrywka. 6. Jakie myśli i wskazania II-go kazania sejmowego P. Skargi mają trwałą wartość? 7. Pasek jako reprezentant ujemnych cech szlachty XVII. wieku (dom.). 8. a) Konarski i jego reforma, b) Znaczenie oświaty dla społeczeństwa. 9. Zasługi Jagiellonów około rozwoju Rzeczypospolitej (dom.). 10. a) Jaka postać z „Krzyżaków“ H. Sienkiewicza podoba mi się szczególnie i dlaczego? b) Jak chciałbym spędzić tegoroczne wakacje?

Kl. VI b.

1. Walka człowieka z przyrodą (dom.). 2. Zbrodnia rodzi zbrodnie (wykazać na podst. „Balladyny“ Słowackiego, b) Mój ulubiony krajobraz. 3. Jakie główne czynniki kierowały życiem duchowem Polski w XVI. w. (dom.). 4. a) Układ artystyczny „Trenów“. b) Park w zimie. 6. Wnoszenie się i opadanie bólu w „Trenach“ Jana Kochanowskiego. 7. Poezja epiczna w naszej literaturze VII-go wieku (dom.). 8. Jakie błędy współczesnych chłосzcze Ign. Krasicki w swoich satyrach? 9. Zasługi Jagiellonów około rozwoju potęgi Rzeczypospolitej (dom.). 10. a) Osnowa komedji Fr. Zabłockiego p. t. „Fircyk w zalotach“, b) Jak chciałbym spędzić tegoroczne wakacje?

Kl. VII.

1. Uzasadnić zdanie: Zbrodnia rodzi zbrodnie (na podst. „Makbeta“). 2. Jakie uczucie wywołuje w nas głos dzwonów? (dom.). 3. Znaczenie sportu dla jednostki i narodu. 4. a) Cechy poezji romantycznej (na podst. „Romantyczność“). b) Miasta i wieś (porównanie). 5. Zwyczaje i wierzenia ludowe w „Dziadach“ Mickiewicza. 6. a) Myśl przewodnia „Pieśni Wajdeloty“, b) Jak działa muzyka na mnie? 7. Postacie kontrastowe w komedjach Fredry. 8. a) Jakie zasługi położył dla Polski Król Stanisław August Poniatowski? b) Dlaczego uczymy się języka łacińskiego i greckiego? 9. Ile ważnych spraw znajdziemy w „Panu Tadeuszu“ i

w jaki sposób zostają one rozwiązane? 10. a) Napoleon a Polska, b) Co nazywamy szczęściem?

Kl. VIII a.

1. a) Rola idei chrześcijańskiej w „Nieboskiej Komedji“, b) Systemat mistyczny Słowackiego a nauka Towiańskiego. 2. a) Pięćdziesięciolecie żarówki, b) Dlaczego Polska wybudowała własny port w Gdyni? 3. Znaczenie Masynissy w „Irydjonie“ a Halbana w „Konradzie Wallenrodzie“. 4. Rzym w Irydjonie“ i „Quo vadis“? 5. a) Chłop u Reymonta, b) Przedświt jako szczyt kierunku wieszczowego w poezji polskiej. 6. a) Rola morza w życiu Polski w świetle histor. z uwzględnieniem teraźniejszości i przyszłości, b) Czem był Kraszewski dla współczesnego pokolenia? 7. a) Wpływ wypadków 1863 r. na literaturę polską, b) Charakterystyka E. Orzeszkowej. 8. a) Powieść poetycka w literaturze polskiej, b) Na czym polega prawdziwe szczęście człowieka?

Kl. VIII b.

1. a) Krytyka emigracyjna w twórczości J. Słowackiego, b) Obraz obozu Pankracego. 2. a) Edison i jego epokowy wynalazek b) Wrażenie z Powszechnej Wystawy Krajowej. 3. a) Charakterystyka Masynissy i znaczenie tej postaci w poemacie, b) Jaką drogą zdąża Irydjon do celu i jaki jest owoc jego usiłowań? 4. a) Ideologia „Przedświtu“, b) Chłop u Reymonta. 5. a) Idea „trzymania ziemi“ u Prusa, b) Program pozytywistów i stosunek tychże do poezji romantycznej. 6. a) Rola morza w życiu Polski w świetle histor. z uwzględnieniem teraźniejszości i przyszłości, b) Czem był Kraszewski dla współczesnego pokolenia? 7. a) Wpływ wypadków 1863 r. na literaturę polską, b) Charakterystyka E. Orzeszkowej. 8. a) Powieść poetycka w literaturze polskiej, b) Na czym polega prawdziwe szczęście człowieka?

Zadania francuskie.

Kl. IV a.

1. La construction d'une maison (narration). 2. Nous jouons aux barres (narration). 3. Le roti à la Caralbe (narration). 4. La ficelle (narration). 5. Chez l'épicier (description). 6. Dans une mine de houille. 7. L'usine de fer (description d'un tableau). 8. Sidi Lakdar (narration). 9. Une excursion (narration).

Kl. IV b.

1. Questions et réponses. 2. Questions et réponses. 3. La chasse de M. le Crac (narration). 4. Le paysan et les singes (narration). 5. Le laboureur et ses enfants. 6. Le paysan chez le pharmacien. 7. Le chien du jardinier. 8. La betterave et le paysan (narration). 9. Une excursion (narration).

Kl. IV c.

1. La récolte de légumes.
2. La soupe.
3. La chasse.
4. L'hiver.
5. Le laboureur et ses enfants (Lafontaine).
6. La veillée.
7. Le paysan chez le pharmacien.
8. Le printemps.
9. Le chien du jardinier.
10. Echange des bons procédés (narration).

Kl. V a.

1. Lutece.
2. La voix de conscience.
3. Au quartier latin.
4. Les grands boulevards de Paris.
5. Gavroche (par V. Hugo).
6. Louis Pasteur.
7. Les grands magasins.
8. Le Montmartre.
9. Dome des Invalides.
10. Les Champs Elysées.

Kl. V b.

1. Les maçons.
2. La cuisine de Robinson.
3. La ficelle (p. Maupassant).
4. Une épicerie.
5. Le charbon raconte son histoire.
6. La mine de houille.
7. L'épiciier et les singes.
8. Au bord de la mer (lettre).
9. Les Lutins.
10. La France.

Kl. VI a.

1. La fête du gui (narration).
2. a) Le petit Chose raconte de sa jeunesse. (narration), b) La légende de St. Vinol (narration).
3. L'aqueduc romain (narration).
4. La fête des félibres (narration).
5. La mort de Roland (narration).
6. La vie des montagnards.
7. Voyage de Daudet à Paris.
8. Le chevalier sans peur et sans reproche (narration)).
9. Grenoble (description).

Kl. VI b.

1. Merlin et Viviane à Lutèce (narration).
2. Les Normands devant Paris (narration).
3. a) Le portefaix et le rotisseur (narration), b) L'instruction publique en France (composition).
4. L'aventure de M. Bibonet (narration).
5. Le déjeuner de Napoléon (narration).
6. Les Halles de Katowice.
7. La Tour Eiffel.
8. En mer (narr. d'après Maupassant).
9. L'arc de Triomphe (description).

Kl. VII.

1. La chanson de Roland.
2. La poésie des troubadours et des trouvères.
3. Menuet (par Maupassant).
4. Jeanne d'Arc (par Michelet).
5. La renaissance.
6. L'odeur du buis (Coppée).
7. L'abbaye de Thélème (Rabelais).
8. Un court résumé de I-er acte troisième de la tragédie: „Andromaque“ par Racine.
9. Les boutons de François Suimard (René Bazin).
10. De l'Encyclopédie.

Kl. VIII a.

1. La carrière de Napoléon I.
2. Un court résumé du troisième acte de la comédie: „Le bourgeois gentilhomme.“
3. Les traits ca-

ractéristiques de la littérature romantique des Français. 4. Quelques traits caractéristiques des paysans d'orient (d'après Loti). 5. Tłómaczenie (Loti).

Kl. VIII b.

1. La vie de Napoléon I (narration). 2. La poésie romantique en France (composition). 3. Le mouvement de l'impersonnalité (composition). 4. Tłómaczenie (H. Taine). 5. Les Parmassiens. 4. Tłómaczenie (H. Taine). 5. Les Parnassiens.

Zadania niemieckie.

Kl. IV a.

1. Auf der Alm. 2. Die landschaftliche Lage Wiens. 3. a) Heidelberg, b) Ein glücklicher Abend. 4. Schillers Geburtshaus in Marbach. 5. Beschreibe München. 6. Bayerische Häuser. 7. Situationsbild zu dem Gedichte „Der getreue Eckart“. 8. Maibäume in Bayern. 9. Der Wunschring.

Kl. IV b.

1. Rübezahl. 2. Die Weissagung. 3. Die Schulen zur Zeit Karls des Grossen. 4. Das Grab im Busento. 5. Die germanische Auffassung des Christentums. 6. Ein Tag in Oberammergau. 7. Mozarts Begräbnis. 8. Die Sage von der Nürnberg. 9. Wie ein Engländer deutsch lernte. 10. Auf dem Königssee.

Kl. IV c.

1. Auf der Alm. 2. Der Gamsjäger. 3. Der Tod als Freund. 4. Ein sehnsüchtiger kleiner Baum. 5. Die hl. Drei Könige. 6. Aus Schillers Knabenzeit. 7. Eine merkwürdige Sage. 8. Eine Fahrt von München nach Oberammergau. 9. Auf dem Königssee. 10. Vom Untersberg.

Kl. V a.

1. Das Riesengebirge. 2. Die Erfindung des Porzellans. 3. Die Sage von der Gründung der Stadt Krakau. 4. Womit beschäftigen sich Leute im Friedrichs-Geburtsorte (Aus der Judenbuche). 5. Erlkönig. 6. Die Freuden des Winters. 7. Gutenberg und die Buchdruckerkunst. 8. Der Binger Mäuseturm. 9. Eine Mainzersage. 10. Die Ritterburgen.

Kl. V b.

1. Rübezahl. 2. Weissagung. 3. Die Sage von der Gründung der Stadt Krakau. 4. Womit beschäftigen sich Leute im Friedrichs-Geburtsorte (Aus der Judenbuche). 5. Erlkönig. 6. Die Freuden des Winters. 7. Gutenberg und die Buchdruckerkunst. 8. Der

Binger Mäuseturm. 9. Christmesse im Kölner Dom. 10. Das norddeutsche Erntefest.

Kl. VI a.

1. Tellheims Edelsinn. 2. Die Hunnen. 3. Der Christbaum. 4. Der getreue Eckart. 5. Ein Tag in Oberammergau. 6. Inhaltsangabe des vierten Aufzuges von Lessings „Minna von Barnhelm“. 7. Bedeutung der Freundschaft im Leben des Menschen. 8. Ein Zuschauer erzählt die Begebenheiten in Schillers Ballade „Der Taucher“. 9. Parcival und sein Irleben. 10. Die Entwicklung des deutschen Dramas.

Kl. VI b.

1. Justs Treue und Ergebenheit (Nach Minna v. Barnh.). 2. Arminius in der Geschichte und in der Dichtung. 3. Meine Erlebnisse am Allerheiligentag. 4. Alarichs Tod. 5. a) Die schönste Stelle in den Werken von Sienkiewicz. b) Tellheims Charakter. 6. Siegfried und die Burgunden. 7. Der Taucher — ein Gemälde. 8. Der Bürge in Schillers Bürgschaft. 9. Briefwechsel zwischen Polykrates u. Amasis. 10. a) Die Bedeutung des Salzes, b) Der Mensch und die Blume.

Kl. VII.

1. Die Renaissance in Deutschland. 2. Welche Motive leiten Karl in seinem Tun (nach den „Räubern“). 3. Die schönste Stelle aus der antiken Literatur. 4. Die Bedeutung der Steinkohlen. 5. Meine edelsten Freuden. 6. Der Traum in Klopstocks „Messias“. 7. Die Exposition in Goethes „Egmont“. 8. „Erlkönigstochter“ und „Der Erlkönig“. 9 a) Hermanns erste Begegnung mit Dorothea in ihren ersten Folgen, b) Die Sprache des Frühlings (Briefform). 10. Tłómaczenie.

Kl. VIII a.

1. Mein Lieblingsdichter. 2. Der Mensch und die Natur (nach Goethes „Das Göttliche“). 3. Faustens tragischer Wissensdrang. 4. Die Bestimmung der Glocke in Schillers „Lied von der Glocke“. 5. Weimar einst und jetzt.

Kl. VIII b.

1. Die Kraniche des Ibykus (Inhaltsangabe). 2. Faust und Wagner (Charakterdarstellung). 3. Winterbilder aus Katowice. 4. Die deutsche Romantik. 5. Mephisto und der Student.

Oddział niemiecki:

Zadania polskie.

Kl. IV n.

1. a) Treść ustępu p. t. „Choroba”, b) Jak spędziłem wakacje?
2. Zemsta Almanzora (na podst. wiersza „Alpuhara”).
3. Bieg rzeki a życie człowieka.
4. Podanie starożytne o Heraklesie.
5. Śmierć Emilji Platerówny (na podst. wiersza Mickiewicza „Śmierć pułkownika”).
6. Zadanie treści gramatycznej na temat różnorodnego znaczenia czasowników.
7. Znaczenie świąt wielkanocnych.
8. Dzieje Świtezi.
9. List do kolegi o nauce w szkole.

Kl. V n.

1. Wizja studenta (na podst. noweli Prusa „Sen”).
2. Koleje życia Skawińskiego (na podst. noweli Sienkiewicza „Latarnik”).
3. Osnowa „Zemsty”.
4. Rozpacz samobójcza Wawrzona Toporka (na podst. noweli Sienkiewicza „Za chlebem”).
5. Dworzec kolei żelaznej przed odejściem pociągu.
6. Znaczenie lasów w przemyśle.
7. Niebieska opieka tajnie nagradza uczynki człowieka (na podst. „Wiesława” Brodzińskiego).
8. List do rodziców z zawiadomieniem o przybyciu do celu podróży.
9. Moje plany wakacyjne.

Kl. VI n.

1. Tłómaczenie z jęz. łacińskiego „Bellum Jugurthinum” rozdział 8.
2. a) Gospodarstwo Sędziego (na podst. „Pana Tadeusza”), b) Państwo Franków za czasów Kłodwika, c) Mój najlepszy przyjaciel.
3. a) Młodość Jacka Soplicy, b) Mój ostatni sen.
4. a) Typy niepolskie w „Panu Tadeuszu”, b) Sport w zimie.
5. Zajazd na Soplicowo.
6. Pożytek z lasów.
7. Piśmiennictwo w Polsce przed w. XVI.
8. Uroczystość 3-Maja w naszym gimnazjum.
9. Znaczenie Kochanowskiego dla literatury polskiej.

Kl. VII n.

1. a) Bohaterstwo Wołodyjowskiego, b) Najpiękniejszy dzień podczas ostatnich wakacji.
2. a) Powrót Tadeusza do Soplicowa, b) Jedna z przygód Odysseusza (na podst. lekt. Homera), c) Jesień na wsi a w mieście.
3. Dzień św. Mikołaja (wspomnienie z lat dziecięcych).
4. a) Zajazd na Soplicowo, b) Przyjaźń w życiu i w literaturze.
5. Polityczna działalność Jacka Soplicy.
6. Znaczenie Śląska dla Polski.
7. Treść i forma ballad Mickiewicza.
8. a) Idea przewodnia w „Lalce” Prusa, b) Las w maju.
9. Losy Aldony w „Konradzie Wallenrodzie”.

Kl. VIII n.

1. a) Życie i czyny Jacka Soplicy, b) Co widziałem na P. W. K.? c) Dzień targowy w Katowicach.
2. a) Stosunki polityczne na Litwie w roku 1811 i 1812, b) Zwiastuny zimy.
3. Historia słupa telegraficznego (opowiad. w 1 osobie).
4. a) Stosunki polsko-krzyżackie (na podst. „Grażyny” i „Wallenroda”), b) Wyjaśnić i rozwi-

nać zdanie Mickiewicza „Lećmy i nigdy odtąd nie zniżajmy lotu“,
c) Znaczenie młodości (z uwzględnieniem „Ody do młodości“).
5. a) Tragizm Jana Bieleckiego, b) Rok 1812 w historii. 6. a) Pier-
wiastek ludowy w polskim romantyzmie, b) Znaczenie pracy
w życiu jednostki i społeczeństwa.

Zadanie francuskie.

Kl. V n.

1. André et Julien se mettent en route. 2. Les deux enfants
chez la fermière. 3. André et Julien chez Mme Gertrude. 4. Un ac-
cident pendant le voyage. 5. Les deux enfants à Bordeaux.

Kl. VI n.

1. Les Tarasconnais vont à la chasse. 2. Tartarin et le lion.
3. L'arrivée de Tartarin en Afrique. 4. L'histoire de la vieille di-
ligence. 5. Une nouvelle aventure de Tartarin. 6. L'arrivée de
Tartarin à Tarascon.

Kl. VII n.

1. Une femme mystérieuse. 2. L'amour de la comtesse de Dey.
3. La chanson de Roland. 4. La poésie française au moyen — âge.
5. Une leçon de politesse. 6. Jésus Christ en Flandre (Suite).

Kl. VIII n.

1. L'exposition de la 1-ère action dans le drame „Jean-Marie“
par Theuriet. 2. Les funérailles d'Attala (Chateaubriand). 3. Mme
de Staël. 4. Le gouvernement de la France. 5. Le luthier de Cré-
mone.

Zadania niemieckie:

Kl. IV n.

1. Mein schönster Ferienausflug. 2. Was gefällt uns an den Bil-
dern Ludwig Richters. 3. a) Was ich auf der Eisenbahnfahrt er-
lebe? b) Mein Schultag. 4. Themistocles. 5. Meine liebste Be-
schäftigung ausserhalb der Schule. 6. Der Ring in Katowice. 7. Der
Charakter des Ritters (nach Schillers „Kampf mit dem Drachen“).
8. Was bietet mir ein gutes Buch? 9. Hannibal und Scipio der Äl-
tere. 10. Wie wurde Friedrich Mergel zum Verbrecher (nach Dro-
ste-Hülshof „Die Judenbuche“).

Kl. V n.

1. Das Meer im Leben der Völker (dom.). 2. Die Eingangsscene
„W. Tell“. 3. Heimatliebe (Die Geschichte von der Vertreibung
und Rückkehr des Grafen Archibald Douglas nach Fontanes Ballade

„Archibald Douglas“). 4. Woran erkennen wir den wahren Freund? 5. Gedankengang des Geibelschen Gedichtes „Der Tod des Tiberius“. 6. Die Zustände Deutschlands in Goethes „Götz v. Berlichingen“. 7. Steter Tropfen höhlt den Stein. 8. Mark Antons Leichenrede (Jul. Cäsar Akt. III. Auftritt 2). 9. Es liebt die Welt, das Strahlende zu schwärzen und das Erhabene in den Staub zu ziehen.

Kl. VI n.

1. a) Der Wirt in „Minna v. Barnhelm“, b) Soldatentypen in „Minna v. Barnhelm“. 2. Eindrücke in Katowice a) Flieger in der Luft, b) Motorradrennen, c) Strassenverkehr. 3. Eines meiner Lieblingsbücher. 4. a) Der Minnesang des Weisslingen, b) Die Gründe zu Götzens Untergang. 5. a) Der Bettler, b) Die Marktfrau. 6. Die Gesellschaft Tarascon (nach Daudet). 7. a) Die Kleinstadt (Hermann und Dorothea), b) Das Anwesen des Wirts zum „Goldenen Löwen“. 8. Ein Buch, das ich in letzter Zeit gelesen habe. 9. Warum in die Ferne schweifen? Sieh, das Gute liegt so nah.

Kl. VII n.

1. a) Es ist nicht alles Gold, was glänzt, b) Kleinstädter und Grossstädter. 2. Heilung des Orest. b) Der veredelnde Einfluss Iphigeniens. 3. Charakterbilder: a) Geizige, b) Verschwender, c) Melancholiker, d) Choleriker. 4. Charakteristik des Sturm und Drangs. 5. Die Freude am Abenteuer. 6. Goethes Gedichte „Prometheus“ und „Grenzen der Menschheit“. 7. a) Wozu dient die Kenntnis fremder Sprachen? b) Reisen bildet. 8. a) Die Welt wird kleiner, b) Eventus stultorum magister est. 9. Der Begriff Freiheit in Schillers „Spaziergang“. 10. a) Spiel und Sport im Leben des Kindes und des Erwachsenen, b) Die volkshbildende Bedeutung der Bühne.

Kl. VIII n.

1. a) Amerikanisierung, b) Wahres und falsches Heldentum, c) Ist Technik poesielos? 2. Menschliches im grossen Faustmonologe „Nacht“, b) im Osterspaziergang. 3. a) Der Charakter der Medea, b) Der Charakter des Jason. 4. a) Völkerverständigung, b) Die völkerverbindende Wirkung der Kunst. 5. Die Tragik in „Gyges und sein Ring“ und „Agnes Bernauer“. 6 a) Leicht bei einander wohnen die Gedanken, doch hart im Raume stossen sich die Sachen, b) Der Egoist. 7. a) Die gute, alte Zeit, b) Lob des Fortschrittes.

Środki naukowe.

L. p.	Nazwa zbioru	Z końcem poprzedniego roku szkol- nego było przedmiotów (dzieł)	Przy- było	Ubyło	Z końcem roku szkolnego 1929/30 zostało
1	Biblioteka nauczy- cielska	3900	388	—	4288
2	Biblioteka uczniow- ska	1329	89	—	1418
3	Zbiory biologiczne	720	46	—	766
4	„ hist. geograf.	423	95	—	518
5	„ fizykalne	497	49	—	546
6	„ chemiczne	333	—	—	333
7	„ mineralogiczne	942	—	—	942
8	Zbiór modeli rysun- kowych	1162	—	—	1162
9	Inwentarz warszta- tów szkolnych	535	3	—	538
10	Przyrządy gimnasty- czne	337	—	—	337
11	Zbiór nut i instrumen- tów muzycznych	83	18	—	101

IV. Umieszczenie Zakładu.

Gmach szkolny ma położenie dość niekorzystne. Jest bowiem otoczony z jednej strony targowicą miejską, a z drugiej strony zasłonięty szeregiem domów, ograniczających dostęp światła do sal szkolnych. Ponadto znajduje się w pobliżu w oddaleniu około 200 m.) huta żelaza, obok której przepływa Rawa, rozlewająca się w bagno w pobliżu targowicy. Rawa, przepływająca przez teren przemysłowy, jest bardzo zanieczyszczona i wskutek tego unoszą się z niej niezdrowe wyziewy, dające się dotkliwie odczuwać całej dzielnicy. Prace nad zasklepieniem koryta Rawy są w toku. Z reszty stron gmach szkolny ma otoczenie odpowiednie. Do gmachu wchodzi się z podwórza od ulicy Mickiewicza, która jest asfaltowana i letnią porą dostatecznie skrapiana. Podwórze szkolne jest dość obszerne, wynosi bowiem 2444 m².

Budynek jest własnością Skarbu Państwa. Stan jego jest zadowalający. Posiada on 19 sal naukowych, 1 kancelarię dyrektora, 1 salę nauczycielską, 1 gabinet biologiczny, 1 pracownię biologiczną, 1 gabinet fizykalno-chemiczny z salą wykładową, 1 gabinet geograficzno-historyczny, 1 salę biblioteczną, 1 aulę, 1 salę gimnastyczną, 1 salę rysunkową, 1 salę do robót ręcznych wraz z gabinetem dla nauczyciela, 1 ambulatorjum lekarza szkolnego i 1 ambulatorjum dentysty szkolnego.

W budynku jest centralne ogrzewanie parowe, wentylacja mechaniczna, oświetlenie elektryczne, wodociągi i kanalizacja. Ponadto jest zaprowadzony gaz w sali wykładowej fizyk, chemicznej, w sali robót ręcznych, w kancelarii Dyrektora i w kuchni tercjana.

V. Higjena i wychowanie fizyczne.

a) Higjena.

Sprawozdanie lekarza szkolnego.

W bieżącym roku szkolnym pełnił obowiązki lekarza szkolnego Dr. Stanisław Hilewicz. Pracę swą wykonywał on zgodnie z Instrukcją dla lekarzy szkolnych (Dz. Urz. 1918 Nr. 6. poz. 26).

A) **Stan sanitarny** budynku szkolnego w bieżącym roku szkolnym uległ zmianie na lepsze przez urządzenie natrysków i nowoczesnych ustępów. Inne braki, wymienione w sprawozdaniu za rok 1928/29, dotychczas nie zostały usunięte. Najbardziej piekącą sprawą jest zmiana nawierzchni dziedzińca szkolnego, na którym odbywają się również lekcje gimnastyki oraz zabawy i gry ruchowe.

B) **Dozór nad stanem zdrowotnym** uczniów poza wskazaniami instrukcją czynnościami polegał na leczeniu ambulatoryjnym uczniów chorych i na naświetlaniu lampą kwarcową. Wypadków ambulatoryjnych było 1075, naświetlań lampą kwarcową uczniów 21 w 758 posiedzeniach. Odwiedzono w domu 3 uczniów.

C) **Higjena nauczania i propaganda higieny.** Prócz czynności objętych wymienioną na wstępie instrukcją, lekarz szkolny wygłosił w b. roku szkolnym 1 wykład dla całego Zakładu na temat „Gruźlica i walka z nią”. Wykład był poparty przeźrocami.

Lekarz szkolny prowadził też bibliotekę higieniczno-sportową. Pogadanki higienicznych z młodzieżą miał lekarz 51.

Stan zdrowia młodzieży tutejszego Zakładu objaśnia załączony wykaz statystyczny oparty na indywidualnych badaniach uczniów.

Zestawienie statystyczne

do sprawozdania lekarza szkolnego za rok szkolny 1929/30.

Oddziały polskie.

Wiek	Liczba dzieci badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w cm. bez obuwia	Przeciętna waga w kgr. minimum ubrania	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie gruczołów chłonnych zewnętrznych	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica				Oddychanie przez usta	Stan zębów		Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych	Dokonano szczepień ospy ochron.	Zwolniono z ćwiczeń cielesnych		Spirometr	
					Przy najgłębszym wdechu	Przy najgłębszym wydechu	dobre	średnie	złe						a) płuc czynna ew. potwierdz. bad. bakt.	b) gruczołów zewn. (ropienie) lub śródpiers.	c) kości	d) innych narządów		z jamą ustną nieuporządkowaną	z zębami za plombow. lub zdrowem	jąkanie	inne	jąglica	inne cierpienia oczu	wady wzroku	cierpienia uszu	wady słuchu					zupełnie	na czas dłuższy		
9—10	21		131	25.5	67	60	4	15	2	16	1	2							3	patrz sprawozdanie lekarza stomatologa.					7	3				1			1			
10—11	71		135	29	70	63	12	55	4	46	6	9	3	2				13							22	7	3				2			2		
11—12	104		138	30	72	65	16	79	9	64	7	8	4	2				15				1	2		19	15	2		1	7	1			2		
12—13	77		140	32	74	65	17	56	4	27	4	5	2	1				11				2			16	12	1			6	1	51	2	1		
13—14	91	1	150	48	75	69	23	66	2	22	5	10	3	1			1	7					1			14	18	3	1	1	8	2	37	3	3	
14—15	75		156	51	81	78	16	51	8	24	4	8						17							15	8	1			2		6	3	3	2865	
15—16	76		163	50	87	76	24	50	2	6	4	5					1	23					1		14	2	2	1		2		6	5	3	3410	
16—17	69		165	55	89	80	23	45	1	9	4	2	1		1			20							6	5				1	1	3	2	3610		
17—18	58	1	169	55	91	80	18	40		2	6	4	1					6							10	8	1	1		2			3	4	3900	
18—19	33		170	60	93	82	11	22					2					2							14	7				1			3		4293	
19—20	27		169	60	95	83	10	16	1		2	2	3		1										4	6		1					2		4356	
20—21	9		167	56	91	81	5	4				1													4	2		1					1		4125	
21—22	4		167	58	93	83	2	2																		3				1				4267		
Ogółem	715	2					181	501	33	216	44	56	19	6	2		2		117			3	4		145	96	13	5	2	33	5	100	25	21		

Zestawienie statystyczne
do sprawozdania lekarza szkolnego za rok szkolny 1929/30.
Oddziały mniejszościowe.

Wiek	Liczba dzieci badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w cm. bez obuwia	Przeciętna waga w kłgr. minimum ubrania	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie gruczołów chłonnych zewnętrznych	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica					Oddychanie przez usta	Stan zębów		Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych	Dokonano szczepień ospy ochron.	Zwolniono z ćwiczeń cielesnych		Spiometr	
					Przy najgłębszym wdechu	Przy najgłębszym wydechu	dobre	średnie	złe						a) płuc czynna ew. potwierdz. bad. bakt.	b) gruczołów zewn. (ropienie) lub śródpiers.	c) kości	d) innych narządów	jąkanie		inne	jąlica	inne	ciężenia oczu	wady wzroku	ciężenia uszu	wady słuchu	zupełnie	na czas dłuższy								
10—11	1		149	36	71	63	1																														
11—12	5		140	34	74	66	3	2												3																	
12—13	12		142	34	73	65	3	9		4	2									4												6					
13—14	15		149	39	77	68	4	11		2	2	1	1							1											7		1				
14—15	14		156	44	80	72	3	11				1								2		1									1			1			
15—16	18		162	54	86	78	7	10	1	2	4	1								1														1			
16—17	15		167	57	86	78	4	10	1		3									6													1	4			
17—18	14		168	59	91	82	7	7			1									3														2			
18—19	22		172	62	93	83	14	8			3	2	2	1																			2	2			
19—20	4		169	60	91	83	2	2																									2	1			
20—21	10		166	60	91	82	6	4			1	2																					2	2			
21—22																																				1	
22—23	1		177	67	93	85																															
Ogółem	131						54	74	2	8	16	7	3	1						21			1			20	32	1	2		1		14	7	15		

Sprawozdanie lekarza dentysty.

Gabinet dentystyczny otwarty został w tutejszem gimnazjum 1-go stycznia 1929. Zajęcia w gabinecie trwały w r. szk. 1929/30 25 godzin tygodniowo.

Zestawienie wyników badań jamy ustnej, jak również zabiegów lekarskich, wykonanych u uczniów w tymże czasie przedstawia się następująco:

Oddziały polskie:

A. Wyniki oględzin uczniów.

Ogólna liczba zbadanych uczniów podług klas (w nawiasie podano ogólną liczbę w klasie).

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Ogółem
140(145)	75(118)	114(116)	104(104)	67(67)	69(69)	36(36)	48(48)	653 (703)

Z ogólnej liczby zbadanych zupełnie
zdrowe zęby miało . . . .

107

—

Zgryz prawidłowy u . . . .

543

—

„ nieprawidłowy u . . . .

114

—

Brak zębów stałych u . . . .

216

410

Pnie do usunięcia po zębach . . . .

174

312

Ubytki do plombowania w zębach .

508

1954

Przetoki (fistule) przy zębach . .

30

49

Stan dziąseł prawidłowy miało . .

502

—

„ „ chorobliwy miało . .

155

—

Kamień (osad) obecny u . . . .

185

—

Kamienia (osadu) brak u . . . .

472

—

B. Dokonano rękoczynów.

	Ucz- niów	Zębów	
Założono plomb w zębach trzono- wych	258	804	plomb 822
Założono plomb w siekaczach i kłach	53	94	plomb 114
Pnie usunięto u	76	129	
Zapalenie miazgi ew. zgorzel wyle- czono	152	454	
Kamień (osad) usunięto u	26	—	

Liczba uczniów w poszczególnych klasach, mających doprowadzoną jamę ustną do porządku (w nawiasie podano ogólną liczbę uczniów w klasie).

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Ogółem
55(145)	32(118)	48(116)	54(104)	43(67)	56(69)	24(36)	34(48)	346(703)

	Plomb	Za koszty materiału zwrócone	
		zł	gr
Założono plomb krzemowych (porce- lanowych)	94	1796	—
Założono plomb amalgamatowych .	834		
„ „ cementowych . . .	8		
Ogółem .	936	1796	—

Oddziały niemieckie:

A. Wyniki oględzin uczniów.

Ogólna liczba uczniów podług klas (w nawiasie podano ogólną liczbę w klasie).

II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Ogółem
12 (15)	19 (21)	15 (15)	15 (15)	14 (14)	22 (22)	33 (33)	130 (135)

	Uczniów	Zębów
Z ogólnej liczby zbadanych zupełnie zdrowe zęby miało	28	—
Zgryz prawidłowy u	112	—
„ nieprawidłowy u	23	—
Brak zębów stałych u	27	44
Pnie do usunięcia po zębach	30	51
Ubytki do plombowania w zębach	101	387
Przetoki (fistule) przy zębach	5	—
Stan dziąseł prawidłowy miało	105	—
„ „ chorobliwy miało	30	—
Kamień (osad) obecny u	17	—
Kamienia (osadu) brak u	118	—

B. Dokonano rękoczynów.

	Uczniów	Zębów
Założono plomb w zębach trzonowych	14	58
Założono plomb w siekaczach i kłach	2	3
Pnie usunięto u	5	11
Zapalenie miazgi ew. zgorzel wyleczono	12	23
Kamień (osad) usunięto u	2	—

Liczba uczniów w poszczególnych klasach, mających doprowadzoną jamę ustną do porządku (w nawiasie podano ogólną liczbę uczniów w klasie).

II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Ogółem
5 (15)	4 (21)	8 (15)	4 (15)	3 (14)	12 (22)	4 (33)	40 (135)

	Plomb	Za koszty materiału zwrócono	
		zł	gr
Założono plomb krzemowych (porcelanowych)	3	p. oddz. polskie	
Założono plomb amalgamatowych .	58		
„ „ cementowych . .	—		
Ogółem .	61		

b) Wychowanie fizyczne.

Nauczycielami wychowania fizycznego w oddziale polskim byli pp. Hamburger Alfred (Tomechna Antoni, do 15 października) i Kisieliński Stefan, w oddziale niemieckim p. Kałuża Paweł.

W kl. I a, I b, I c, II a, II b, II c, III a, III b, III c prowadził ćwiczenia nauczyciel Kisieliński, w kl. IV a, IV b, IV c, V b, VI a, VI b, VII, VIII a, VIII b nauczyciel Hamburger.

Wszystkie klasy odbywały ćwiczenia po trzy godziny tygodniowo, z wyjątkiem klasy VII, która miała dwie godziny tygodniowo, a trzecia godzina była wyznaczoną na naukę higieny, którą prowadził lekarz szkolny Dr. Hilewicz.

W porze zimowej i dniach słotnych lekcje odbywały się w sali gimnastycznej, wyposażonej we wszelkie przyrządy gimnastyczne, potrzebne do nauki gimnastyki szkolnej. Lekcje trzecie w poszczególnych klasach były prowadzone w auli, przyczem uwzględniono ćwiczenia wyprostne tułowia, ćwiczenia poprawcze, jak również tańce narodowe. Nadto odbywały się gry i zabawy ruchowe w klasach IV a, IV b, IV c, oraz niektóre ćwiczenia lekko-atletyczne od klasy V-tej w czterech godzinach tygodniowo w miesiącach

wrześniu, październiku, kwietniu, maju i czerwcu. W klasach I a, I b, I c, II a, II b, II c, III a, III b, III c, w powyższych miesiącach odbywały się gry i zabawy ruchowe w sześciu godzinach tygodniowo. .

Wszyscy uczniowie odbywali ćwiczenia w stroju ćwiczebnym. Uczniów całkowicie zwolnionych od ćwiczeń gimnastycznych było 38.

W wszystkich klasach umie pływać uczniów 185.

„	„	„	uprawia łyżwiarstwo uczniów 181.
„	„	„	jeździ na kołach uczniów 210.
„	„	„	jeździ na nartach uczniów 37.
„	„	„	uprawia saneczkowanie uczniów 134.
„	„	„	uprawia tenis uczniów 19.

Do gier i zabaw ruchowych, jakoteż do ćwiczeń lekko-atletycznych szkoła posiada wszelkie potrzebne przybory. Posiada również podwórze szkolne 60 m długie — 50 m szerokie, na którym odbywają się gry i zabawy ruchowe, jak również ćwiczenia lekko-atletyczne, a w miesiącach letnich lekcje skrócone. Podwórze szkolne pozostawia wiele do życzenia pod względem zdrowotnym. W zawodach międzyszkolnych uczniowie brali udział w pięcioboju drużynowym, w biegu rozstawnym, palancie i koszykówce.

Hufiec szkolny został zorganizowany w roku szkol. 1924/25. W bieżącym roku liczył I stopień 76 uczniów, II stopień 43 uczniów. Ćwiczenia hufca dla stopnia I odbywały się w czterech godzinach tygodniowo, dla stopnia II w dwóch godzinach tygodniowo pod kierownictwem kapitana Pittnera, oficera kadry instruktorskiej 73 p. p. i pod nadzorem nauczyciela Hamburgera.

W obozie P. W. w miejscowości „Rytro“ brało udział siedmiu uczniów naszego Zakładu .

Koło sportowe uczniów zorganizowane w ubiegłym roku szkolnym, liczy około 70 członków, zgrupowanych w sekcjach: lekko-atletycznej, gier sportowych i sportów zimowych. Ta ostatnia urządziła wycieczkę narciarską z Bielska przez Klimczok do Bystrej, przyczem Dyrekcja gimnazjum udzieliła na ten cel subwencji.

Dalsze prace i rozwój Koła sportowego zależne są od wyniku ankiety urządzanej przez nauczyciela wychowania fizycznego tut. Zakładu Stefana Kisielińskiego.

Harcerstwo.

W tut. gimnazjum istnieje drużyna harcerska im Tad. Kościuszki.

Praca w drużynie odbywała się w bieżącym roku według programu ustalonego przez władze harcerskie.

Drużynowym był Wróblewski Olgierd, ucz. kl. VI a tut. Zakładu. Zbiórki zastępów odbywały się raz w tygodniu, drużyny raz na miesiąc. W ciągu roku bieżącego przystąpiło do próby III-go stopnia i złożyło przyrzeczenie 10-ciu harcerzy. Oprócz tego odbyto szereg wycieczek w okolice Katowic. W roku 1928/9 od 2 VIII. do 28. VIII. odbył się obóz w Siedliskach koło Tuchowa nad rzeką Białą w powiecie tarnowskim. W tym obozie członkowie drużyny tut. Zakładu brali czynny udział. Opiekunem obozu był p. J. Drozdowski, były naucz. tut. zakładu, komendantami kolejno uczniowie klasy VIII. Bomba Henryk i Rasp Henryk. Podczas trwania obozu urządzono kilka wycieczek w góry i w dolinę Dunajca.

Opiekunem drużyny harcerskiej jest obecnie p. Józef Pięta, naucz. gimnazjum.

VI. Praca wychowawcza nad młodzieżą.

Uświadamiając sobie doniosłość zadania, jakie spełnić ma szkoła, mianowicie wychować młodzież uspołecznioną, karną, zdrową moralnie i fizycznie, pracowitą i obowiązkową, dyrekcja dążyła do wysunięcia sprawy wychowania na pierwszy plan zadań szkolnych i skierowania wysiłków grona nauczycielskiego na zgóry wytyczone drogi, w ramach zakreślonych okólnikiem Ministra W. R. i O. P. w sprawie regulaminu pracy wychowawczej w szkołach średnich (Dz. U. Min. W. R. i O. P. 1927 Nr. 12, poz. 202).

Praca wychowawcza w poszczególnych klasach obejmowała zakres ustalony tym regulaminem.

Praca wychowawcza nad młodzieżą całego zakładu, kierowana przez poszczególnych wychowawców, obejmowała następujące dziedziny:

1. Wychowanie religijne:

a) Sodalicja Marjańska.

Sodalicja Marjańska liczy 124 członków. Odbyło się 10 nabożeństw z kazaniem i wspólną komunią św., 10 zebrań ogólnych i 4 posiedzenia zarządu. Na zebraniach ogólnych wygłosili sodalis 8 referatów i dawniejszy sodalis jeden. Dnia 8. września odbyło się poświęcenie sztandaru Sodalicji, połączone z uroczystą akademią. W styczniu urządzono doroczny „Opłatek”. W maju odbyli sodalis pielgrzymkę do Pszowa. W łonie Sodalicji pracują 2 sekcje: eucharystyczna i muzyczno-wokalna. W skład ostatniej wchodzi orkiestra, składająca się z 12 członków, którzy swemi występami często uświetniali nabożeństwa, odprawiające się w kaplicy S. S. Elżbietanek. Sodalicja posiada własną bibliotekę, liczącą 176 tomów, które wypożyczano 439 razy. Stan kasy wynosi 518,70 zł. Sodalicja brała czynny udział w urządzeniu „Dnia Dobrej Książki” i „Wieczornicy Rycerstwa Jezusowego”. Moderatorem Sodalicji jest ks. Robert Josiński, katecheta tutejszego gimnazjum.

b) Dzieło św. Dzieciństwa P. Jezusa.

Stowarzyszenie to wspiera misje pogańskie; jego członkowie płacą miesięcznie 5—10 gr. Zebrane składki wysyła się OO. Misjonarzom w Krakowie, którzy je odprowadzają do centrali w Lionie, w Francji. Za te pieniądze wykupują misjonarze przeważnie w Chinach dzieci, które rodzice chcą porzucić, i wychowują je w sierocincach na chrześcijan i pożytecznych obywateli państwa. W naszym zakładzie zebrali uczniowie niższych i średnich klas

na powyższy cel około 100 zł. Miesięcznik „Roczniki Dzieła” otrzymujemy w 20 egzemplarzach bezpłatnie i uczniowie chętnie go czytają. Większe zainteresowanie zwłaszcza wśród uczniów wyższych klas, wzbudza drugi miesięcznik misyjny „Młodzież Misyjna”, wychodzący w Warszawie; rozchodzi się on w 75 egzemplarzach. Zbieraniem składek i rozpowszechnianiem miesięczników zajmuje się ks. R. Josiński.

2. Wychowanie fizyczne — patrz rozdział V.

3. Wychowanie umysłowe:

Celem pogłębiania i rozszerzania wiedzy, nabytej na lekcjach szkolnych oraz dla wzbudzenia zamiłowania do nauki istniały w tut. zakładzie następujące instytucje:

c) Biblioteka uczniowska:

Biblioteka liczyła na początku roku szkolnego 1929/30 dzieł 1329. W ciągu roku bieżącego powiększyła się o 89 dzieł — obecnie liczy 1418 dzieł, w tem 14 czasopism.

W obecnym roku szkolnym uruchomiono biblioteki klasowe w celu podniesienia czytelnictwa wśród uczniów. Dobór odpowiednich książek do bibliotek klasowych odbywał się po porozumieniu się bibliotekarza z wychowawcami poszczególnych klas i innymi nauczycielami.

Biblioteki klasowe rozwijały się pomyślnie, budząc zamiłowanie do czytania wśród młodzieży. Ogółem biblioteki klasowe wypożyczyły w rozmaitych okresach 526 książek.

Dyżury w bibliotece odbywały się w godzinach popołudniowych. Frekwencja uczniów wypożyczających książki największa była w miesiącach zimowych, bo dochodziła do 80 tygodniowo; stale zmniejszała się w miesiącach wiosennych.

Bibliotekę prowadził p. Dr. Czesław Kossowski, nauczyciel tutejszego Zakładu.

b) Wydawnictwo miesięcznika „Nasze Pisemko”.

Przed trzema laty młodzież tutejszego zakładu rozpoczęła wydawanie ilustrowanego miesięcznika „Nasze Pisemko”, który bez przerwy wychodzi do tej pory.

Już sam fakt utrzymania się tego pisma przez tak długi okres czasu świadczy na jego korzyść jeśli się porówna „Nasze Pisemko” z takimiż pismami, wychodzącymi tak w Województwie Śląskim jak w innych dzielnicach, które w 90% są efemerydami, utrzymującymi się krócej lub dłużej na horyzoncie danej szkoły.

Pismo znajduje bardzo żywe przyjęcie tak wśród młodzieży tutejszego zakładu jak i rodziców, a także pomiędzy uczniami innych zakładów średnich.

Do zainteresowania się pismem — niewątpliwie — przyczyniały się liczne ilustracje, pomieszczane w każdym numerze i dobór artykułów, odzwierciedlający z jednej strony przeżycia młodzieży, z drugiej zaś strony ważniejsze wypadki z życia społecznego Polski.

Dla zilustrowania zasięgu zainteresowania uczniów można przytoczyć tytuły kilku artykułów z różnych numerów. Oto tytuły: „Prochy Bohatera z pod Ostrołeki i Siedmiogrodu”; „W uroczej Dalmacji”; „Na Nowy Rok”; „Pałac na Zaświeciu”; „Uczniaki”; „Obrady” i t. d.

Na specjalną uwagę zasługuje Nr. 5-ty, poświęcony w całości morzu, który wyróżnia się tak treścią jak i szatą zewnętrzną: winieta przedstawia akt przejęcia morza przez Polaków, dalej klisze na bezdrzewnym papierze ilustrują naszą potęgę morską.

Bogaty dział kroniki z życia szkolnego, zagadki, szarady, kącik matematyczny, prowadzony przez prof. Orlickiego, konkursy krajoznawcze, fotograficzne — oto, co dopełnia każdy numer.

Strona materialna pisma przedstawia się w tym roku znacznie korzystniej, aniżeli w ubiegłym, mianowicie, dzięki sprężystemu kolportażowi i bardzo liczным inseratom (10 stron w jednym numerze) — pismo wychodzi wyłącznie o własnych siłach, bez żadnych subwencji.

Zmiany składu redakcji dokonano w kwietniu b. r., wskutek opuszczenia zakładu przez abiturjentów.

Przegląd treści numerów z okresu trzechletniego wskazuje, że pismo stale się rozwija; w roku przyszłym redakcja zamierza wprowadzić pewne zasadnicze zmiany, podyktowane zdobytem doświadczeniem.

Opiekunem pisma z ramienia Dyrekcji jest p. Dr. Stefan Ciembroniewicz.

c) Kółko filozoficzne.

Kółko filozoficzne zostało założone w listopadzie 1929 r. na skutek specjalnego zainteresowania się kwestjami filozoficznymi, jakie wyłoniły się u uczniów kl. VIII a przy nauce propedentyki filozofji. Na zebraniach kółka wygłaszano referaty z przystępniejszych dziedzin filozofji, uprawiano odpowiednią lekturę filozoficzną i wykonywano ćwiczenia z zakresu psychologii eksperymentalnej.

Referaty wygłosili następujący uczniowie kl. VIII a:

Z. Jolles: Metody i kierunki psychologii.

Z. Jolles: Przedmiot i kierunki etyki.

H. Margulies: Ogólny pogląd na psychoanalizę.

A. Dawidowicz: Drogi i cele estetyki (w dwu części.)

Po referatach prowadzono ożywioną dyskusję. Oprócz tego regularnie czytano i analizowano dzieło Foerster'a p. t.: „Wychowanie i samowychowanie“. Z dziedziny psychologii doświadczalnej wykonywano eksperymenty z zakresu uwagi.

Zebrania odbywały się co tydzień. Członków kółko liczyło około 15. Zarząd kółka sprawowali uczniowie klasy VIIIa: A. Grodzicki (prezes) i Z. Jolles (sekretarz). Opiekunem kółka był dyr. Czernichowski.

d) Kółko historyczne.

Kółko historyczne liczy 27 członków z pośród uczniów trzech klas najwyższych. Zebrania odbywały się co miesiąc. W bieżącym roku szkolnym członkowie wygłosili następujące referaty: 1) Życie i czyny Tadeusza Kościuszki. 2) Księżę Józef Poniatowski. 3) Gen. Jan Henryk Dąbrowski. 4) Walerjan Łukasiński. 5) Dzieje Księstwa Warszawskiego. 6) Powstanie styczniowe. 7) Miasta w dawnej niepodległej Polsce. 8) Sprawa włościańska w dawnej Polsce. 9) Polska a Turcja.

Koreferaty, dyskusja i interpretacja źródeł dopełniały reszty.

Opiekunem kółka był nauczyciel tut. gimn. p. Józef Dobaczewski.

d) Kółko Krajoznawcze.

W drugim roku swego istnienia rozłożyło kółko pracę swą tak, że zapoznawało członków swych z ziemią i z życiem na niej, najpierw na Śląsku, a następnie na innych ziemiach Rzeczypospolitej. W tym celu wygłaszali członkowie referaty, połączone zawsze z obrazami świetlnymi. Referatów wygłoszono 18. Czynnikiem łączącym kółko z innymi kołami jest „Ziemią“ i „Orli Lot“, które Szkoła dla członków zaprenumerowała.

Na skutek polecenia Komisji Kół Krajoznawczych w Krakowie w kwietniu b. r., w myśl którego należy opracować opis kapliczek przydrożnych i zbierać wiadomości o grobach zasłużonych a zapomnianych Polaków. Kółko urządziło kilka wycieczek w okolicę, aby zebrać potrzebne materiały do wymienionej pracy.

Opiekunem kółka jest p. prof. Władysław Wolny.

4. Wychowanie społeczne:

a) Szkolna kasa oszczędności.

Szkolna kasa oszczędności, założona przed trzema laty i zorganizowana początkowo w niższych, później także w wyższych klasach, istnieje obecnie we wszystkich oddziałach klas od I-szej do VI-tej włącznie. Druków dostarcza bezpłatnie Miejska Kasa Oszczędności.

Celem szkolnej kasy oszczędności jest przyzwyczajanie uczniów do systematycznego oszczędzania.

Zestawienie oszczędności uczniów za rok szkolny 1928/29 i 1929/30 dowodzi, że akcja oszczędnościowa rozwija się pomyślnie.

	Rok szk. 1928/29	1929/30
klasy pierwsze	505,10 zł	2087,40 zł
.. drugie	211,50 ..	1426,— ..
.. trzecie	128,— ..	459,58 ..
.. czwarte	około 200,— ..	510,40 ..
.. piąte	około 400,— ..	236,— ..
.. szóste	—	168,— ..

Opiekunem szkolnej kasy oszczędności jest nauczyciel tut. gimnazjum p. Edward Wazl.

b) Kółko abstynentów.

Kółko abstynentów liczy 25 członków. Prawie wszyscy wstrzymują się również od palenia tytoniu. Zainteresowanie się ważną sprawą „trzeźwości” zmalało wśród uczniów w ostatnim roku, przeważnie z tej przyczyny, że posiedzenia musiały się odbywać po 6. lekcji lub po południu. Na zebraniach odbywających się mniej więcej co 2 miesiące, wygłoszono następujące referaty: 1) Alkoholizm wśród warstwy robotniczej, 2) Alkohol i wypadki podczas pracy, 3) Alkohol a bezpieczeństwo w komunikacji, 4) Przez walkę z alkoholizmem do potęgi państwa. Posiedzenia urozmaicano odczytywaniem humoresek i żartów na tle alkoholizmu oraz smutnych obrazków z życia alkoholików. Po zebraniach mogli członkowie grać w szachy lub zabawić się w inne gry. Kółko posiada bibliotekę, liczącą 55 tomów, przeważnie o treści antyalkoholowej. W wszystkich imprezach Katowickiej Ligi Antyalkoholowej kółko brało czynny udział. Patronem kółka jest ks. R. Josiński.

c) Kółko miłośników lotnictwa i przyjaciół morza.

Bieżący rok szkolny był trzecim od powstania kółka. Pracę w bieżącym roku rozpoczęła uroczysta akademja ku uczczeniu bohaterstwa śp. mjr. Idzikowskiego. Ta postać świetlana jest i będzie dla kółka drogowskazem, jak żyć i umierać dla sławy Ojczyzny. Po ustąpieniu starego zarządu, w którym abiturjenci Bąkowski i Kowalski wyróżniali się w pracy i którzy (mamy nadzieję) po zdaniu egzaminu dojrzałości pójdą niecić w starszem społeczeństwie ideę silnej naszej floty morskiej i powietrznej, wybrano do zarządu następujących członków: J. Kamski VI a — prezes, M. Wolff VI a — przewod. S. M., C. Piotrowski VI b — wiceprezes, Młodzianowski VII — sekretarz. Smoczyk VI b — skarbnik. Czaplicki V b — zastępca sekretarza, Piradoff IV b —

bibliotekarz. Praca w bieżącym roku była nader intensywna. J. Kamski, lotnik z zamiłowania, przez szereg miesięcy wygłaszał na sobotnich tygodniowych zebraniach referaty z zakresu teorii budowy samolotu, z którą jest znakomicie obznajomiony, dzięki własnej, samodzielnej pracy. Rada Rodzicielska doceniając rolę Kamskiego jako pioniera lotnictwa wśród młodzieży tut. zakładu, obdarowała go miłą pamiątką, książką o umiłowanym przez niego lotnictwie.

Idea floty morskiej ma nie mniej gorliwego rzecznika w M. Wollfie, który w szeregu pogadanek zaznajamiał członków z polskim morzem i stanem naszej floty morskiej, ilustrując pogadanki mnóstwem zdjęć i przeźrocz, wypożyczanych przez Ligę Morską i Rzeczną, z którą żywy utrzymywał kontakt. I jego obdarowała książką Rada Rodzicielska w dowód uznania dla jego pracy. Wśród członków kółka przeważają klasy niższe. Oprócz zebrań sobotnich urządzono dwie akademie, jedną wyżej wspomnianą, a drugą ku uczczeniu 10-lecia odzyskania morza i 2 wieczórki. Czysty dochód z wieczorków przeznaczono na rzecz Ligi Morskiej i Rzecznej.

Sprężysty zarząd i wielka liczba członków z klas niższych jak najlepsze rokuja kółku nadzieje rozwoju. Kontakt ze starszym społeczeństwem i wycieczki na lotnisko uzupełniają obraz pracy kółka.

Opiekunem kółka jest nauczyciel tut. zakładu p. Jan Smoleń.

5. Wychowanie estetyczne i towarzyskie:

a) Orkiestra szkolna i chór:

Istniejąca w tut. Zakładzie smyczkowa orkiestra szkolna, dobrze wyposażona dzięki hojności Rady Rodzicielskiej, w ciągu roku szkolnego 1929/30 znacznie się powiększyła i udoskonaliła.

Składa się obecnie z 36 uczniów, pomiędzy którymi znajdują się także wiele obiecujący soliści. O intensywności pracy orkiestry świadczy pokaźna liczba występów publicznych w bieżącym roku szkolnym (6). Próby odbywały się raz na tydzień.

Dyrygentem orkiestry jest nauczyciel tut. Zakładu p. Jan Rykała.

W tut. zakładzie istnieje również chór mieszany, składający się z 120 uczniów. Chór występował publicznie 4 razy.

b) Tow. Przyjaciół Teatru organizowało w teatrze miejskim popołudniowe przedstawienia szkolne, w których uczniowie tut. zakładu brali udział.

Ponadto szkoła organizowała dla uczniów wykłady, produkcje literackie i przedstawienia filmowe. Urządzono również szereg poranków i obchodów z programem całkowicie wykonanym przez uczniów tut. zakładu (patrz kronika!).

VII. Szkoła a Społeczeństwo.

a) **Członkowie grona nauczycielskiego** pracowali poza szkołą w różnych towarzystwach oświatowych. Kilku nauczycieli tut. zakładu wygłaszało również wykłady przez radio.

Kierownictwo zakładu chętnie zezwalało towarzystwom oświatowym na urządzenie w budynku szkolnym odczytów, kursów, zjazdów, obchodów itp. W budynku szkolnym odbywały się również kursa języka polskiego dla urzędników przedsiębiorstw przemysłowych, kursa dla organistów, kursa języka angielskiego i t. p. Ponadto używały sali gimnastycznej towarzystwa sportowe, gimnastyczne i „Ośrodek wychowania fizycznego”.

Młodzież brała udział w obchodach narodowych, urządzonych bądźto przez samą szkołę, bądźto przez miejscowe towarzystwa kulturalno-oświatowe. Bliższe szczegóły w kronice.

Społeczeństwo odnosi się życzliwie do tutejszego zakładu.

---

b) Rada Rodzicielska.

W czwartym roku istnienia swego Rada Rodzicielska kontynuowała swą działalność, której celem było zacieśnienie węzłów pomiędzy rodzicami uczniów a szkołą i uzgodnienie ich obustronnej inicjatywy, myśli wychowawczej i wszelkich poczynań związanych z dobrem szkoły i młodzieży, tak, aby w pracy wychowawczej wpływy rodziny i szkoły nie szły odrębnie, lecz wzajemnie się dopełniały, wreszcie wytworzenie jak najpomyślniejszych warunków dla moralnego i fizycznego wychowania młodzieży.

Aby osiągnąć powyższy cel, Rada Rodzicielska w ciągu tego roku szkoln. starała się zebrać odpowiedni fundusz przez ściąganie wkładek od członków, które wynosiły po 50 gr. miesięcznie i uzyskanie od Województwa Śląskiego i Wydziału powiatowego subwencji.

Wybrany na Walnem Zebraniu członków Rady Rodzicielskiej Zarząd ukonstytuował się w ten sposób, że wybrano:

Prezesem p. Kerekjartę, wiceprezesami p. dyrektora Czernichowskiego i panią Piradoff, sekretarzem p. Dr. Gregorczyka a skarbnikiem p. Kamskiego.

Staraniem p. Piradoff i przy jej pełnym poświęceniu współudziale i zabiegach urządzono kilka loterii fantowych dla młodzieży szkolnej i kilka wieczorków muzykalno-wokalnych, które przyniosły nawet wcale pokaźny dochód, z którego część przeznaczono na zakupno instrumentów muzycznych i pulpitów dla orkiestry szkolnej, część na budowę nowego kościoła garnizonowego, w którym będą się też odbywać nabożeństwa dla mło-

dzieży szkolnej. Pozatem zakupiono na „gwiazdkę“ pewną ilość książek do czytania dla uczniów.

Rada Rodzicielska zajmowała się również w tym roku szkolnym dożywianiem uczniów i na to uzyskała z Województwa Śląskiego bardzo wydatną pomoc w formie subwencji pieniężnej (3.000 złotych w dwóch ratach).

Na skutek okólnika Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 25. marca 1930 r. L. O. P. III. 1807, dotychczasowa Rada Rodzicielska, która istnienie swoje dotąd opierała na własnym indywidualnym statucie i była stowarzyszeniem zapisanem w rejestrze tut. Sądu powiatowego, zmuszoną była na dzień 29. kwietnia 1930 zwołać Nadzwyczajne Walne Zebranie członków i na niem uchwalić rozwiązanie i wykreślenie z rejestru sądowego dotychczasowej Rady Rodzicielskiej, a zawiązać nową Radę Rodzicielską uczniów przy gimnazjum państwowem w Katowicach na podstawie zaleconego przez Wydział Ośw. Publ. Województwa Śląskiego regulaminu (jednolitego dla wszystkich Rad Rodzicielskich).

Regulamin ten stawia Radzie Rodzicielskiej jako cel zacieśnienie węzłów między rodzicami a szkołą i udzielanie szkole moralnego i materialnego poparcia wszędzie, gdzie tego będzie wymagało dobro młodzieży i wytworzenie najpomyślniejszych warunków wychowania młodzieży uczęszczającej do zakładu. Cele te ma urzeczywistnić Rada Rodzicielska przez zgodne współdziałanie z Dyrekcją i gronem nauczycielskiem Zakładu w roztaczaniu nad młodzieżą opieki poza murami szkolnemi, przez popieranie Dyrekcji i grona nauczycielskiego w tworzeniu urządzeń mających na celu rozwój etyczny, umysłowy i fizyczny młodzieży, a wreszcie przez zapobieganie i przeciwdziałanie wszelkim wpływom i objawom szkodliwym pod względem wychowawczym.

Po nowych wyborach ukonstytuował się Wydział wykonawczy z przewodniczącego, którym wybrano p. Dra Gregorczyka, jego zastępcy p. inż. Majewskiego, sekretarza panią Roszkową, skarbnika p. Kamskiego i 5 członków pp. Piradoff, Krasińska, Glancową, Kunsdorfa i Dragułę. Oprócz tych według regulaminu wchodzi w skład Rady Rodzicielskiej z urzędu Dyrektor zakładu i 3 członkowie grona nauczycielskiego wyznaczeni przez Dyrektora zakładu w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Jako komisje rewizyjną wybrało Zgromadzenie Rady Rodzicielskiej 3 członków uprawnionych do kontroli ksiąg, rachunków i kasy Rady Rodzicielskiej oraz postawienia na zgromadzenie Rady wniosku o udzielenie lub odmówienie absolutorjum ustępującemu Wydziałowi wykonawczemu.

W miesiącu maja i czerwcu 1930 zajmowała się Rada Rodzicielska zorganizowaniem względnie umieszczeniem na kolonjach wakacyjnych uczniów potrzebujących już to leczenia klimatycznego lub zdrojowego już to wypoczynku na świeżem powietrzu. Po otrzymaniu z Województwa Śląskiego subwencji na ten cel w kwocie 2.500 zł, Rada Rodzicielska pomagając sobie skromnemi

funduszami uzyskała umieszczenie 50-ciu uczniów na kolonji wakacyjnej w Jaworzu (Śląsk cieszyński), zorganizowanej przez Związek Obrony Kresów Zachodnich, oraz 10-ciu uczniów na kolonji wakacyjnej w Rabce (Małopolska), zorganizowanej przez Polski Czerwony Krzyż i 10-ciu uczniów na kolonji wakacyjnej zorganizowanej przez Magistrat miasta Katowic.

W końcu Rada Rodzicielska postanowiła moralnie i materialnie w miarę swoich sił popierać i wspomagać Komitet Budowy kościoła garnizonowego w Katowicach i w tym celu delegowała do tegoż komitetu Przewodniczącego Wydziału wykonawczego Rady Rodzicielskiej.

W ciągu bieżącego roku szkolnego Rada Rodzicielska uzyskała fundusz w kwocie 7.541 zł 36 gr.

Z tego przypada tytułem:

pozostałości z roku 1928/29	.	.	.	.	.	285 zł 79 gr
*) Wkładek od członków za rok 1929/30	.	.	.	.	.	1.713 .. 25 ..
Dochodu z imprez	.	.	.	.	.	1.381 .. 47 ..
Subwencji Wydziału Ośw. Publ. w 2 ratach	.	.	.	.	.	3.000 .. — ..
Datku Dyrekcji gimnazjum (reszta z wystawy)	.	.	.	.	.	110 .. 85 ..
Datku p. Nacz. W. O. P. Dra Ręgorowicza	.	.	.	.	.	50 .. — ..
Datku Wydziału Powiatowego Katowice	.	.	.	.	.	250 .. — ..
Datku złożon. na rzecz kolonji let. przez p. K.	.	.	.	.	.	700 .. — ..
Datku Towarzystwa Ubezpie. „Vita“	.	.	.	.	.	50 .. — ..

r a z e m: 7.541 zł 36 gr.

*) Stan wkładek członkowskich.

zł	Kl. I.			Kl. II.			Kl. III.			Kl. IV.			Kl. V.		Kl. VI.		VII.	Kl. VIII.		razem
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	a	b		a	b	
	gr																			
	—	—	50	40	50	90	—	—	—	80	—	65	—	—	50	—	—	—	—	25
	192	168	168	135	115	117	27	82	87	55	15	50	71	161	35	90	126	5	10	1.713

Z powyższej kwoty wydatkowano:

Na dożywianie uczniów	2.580 zł 88 gr
Na orkiestrę szkolną	686 „ 55 „
Na nagrody dla uczniów	179 „ 90 „
Na budowę kościoła szkolno-garnizonowego . .	407 „ — „
Na kolonje „Czerwonego Krzyża“	600 „ — „
Na druki i potrzeby kancelaryjne	166 „ 97 „
Na opłatę szkolną za 1 ucznia	30 „ — „
Na obsługę	15 „ — „
Saldo	2.875 „ 06 „

r a z e m: 7.541 zł 36 gr.

Zamknięcia rachunków dokonano według stanu z dnia 10 czerwca 1930 r.

VIII. Wynik egzaminów dojrzałości w roku szkolnym 1929/30.

A. Egzaminy dojrzałości w terminie zimowym.

Oddział dla mniejszości jęz. niemieckiej.

Pisemne egzaminy dojrzałości w terminie zimowym odbyły się od 20. do 23. stycznia 1930, zaś egzamin ustny odbył się dnia 10. lutego 1930 pod przewodnictwem p. wizytatora O. S. Wincen-
tego Ogrodzińskiego.

Tematy wypracowań:

Język polski:

1. Pierwiastek ludowy w twórczości Mickiewicza.
2. Prawa i obowiązki mniejszości narodowych w Państwie pol-
skim (według konstytucji).
3. Myśli na temat: „Jaka siejba, taki plon.“

Język łaciński:

M. T. Cicero: In Catilinam III. 2. § 4–6; 3. § 1. Od „Itaque
ut comperi“ do „ad me deducuntur.“

Język grecki:

Xenophon: Hell. IV. 8. 12–15. (Hoi de Lakedajmonioi — apel-
thon hekastos ojkade).

Język niemiecki:

1. Industrie und Handel Polens (Entwicklung und Bedeutung).
2. Gemeinsames in den Tendenzen des Sturm und Drangs und der
Romantik.
3. Das Meer als Gastgeber der Völker.

Matematyka:

1. Eine Stadt nimmt am Anfange eines Jahres eine Anteihe von
26.000.000 zł zu 4,5% auf. Wieviel Złoty müssen von der Stadt
am Ende eines Jahres als Teilzahlung abgetragen werden, um
die Schuld mit den Zinsen in 18 Jahren zu tilgen?
2. Die Berührungspunkte der Tangenten vom Punkte P (15,10) an
die Ellipse $4x^2 + 9y^2 = 36$ zu finden. Wie lauten die
Gleichungen dieser Tangenten?

Fizyka:

1. Das Gesetz der Erhaltung der Energie. Anwendung auf den freien Fall.
2. Das Telephon.
3. Eine Kupferkugel von 20 g Gewicht und der spezifischen Wärme 0.094 wird in die Flamme eines Bunsenbrenners gebracht und dann in 200 g Wasser von $+ 20^{\circ} \text{C}$ gebracht, wodurch letzteres um 8° erwärmt wurde. Wie gross war die Temperatur der Flamme?

Wynik egzaminu:

Uczniów	Zgłosiło się		Odstąpiło o egzaminu		Uznano za dojrzałych		Reprobowano	
	pol.	n'em.	pol.	n'em.	pol.	niem.	pol.	niem.
publicznych eksternów	—	9	—	—	—	6	—	3
Razem	—	9	—	—	—	6	—	3

Wykaz abiturjentów

uznanych za dojrzałych w terminie zimowym:

1. Paweł Fraj — ur. 15. I. 1908 w Królewskiej Hucie.
2. Erhard Kania — ur. 28. X. 1909 w Katowicach.
3. Herbert Kostka — ur. 25. XI. 1910 w Gulrau (Bytom).
4. Helmut Meusel — ur. 2. XI. 1909 w Świętochłowicach.
5. Franciszek Reiss — ur. 18. XI. 1909 w Mysłowicach.
6. Józef Sajitz — ur. 15. III. 1912 w Bobrku.

B. Egzaminy dojrzałości w terminie letnim:

Oddział polski.

Tematy wypracowań:

Język polski:

1. Konrad, Kordjan i Irydion jako symbole walki o Polskę.
2. Czem była poezja dla narodu naszego w niewoli, a czem jest dzisiaj?
3. Książka jako przyjaciel i wróg człowieka.

Historia:

1. Historyczne, etnograficzne i gospodarcze podstawy naszych praw do wolnego dostępu do morza.
2. Dzieje parlamentaryzmu w Polsce.
3. Znaczenie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu.

Język łaciński:

C. Suetonii Tranquilli, Divus Iulius c. 81. squ. od słów: Ob infirmam valetudinem diu cunctatus... do in pectore acceperat.

Język grecki:

Platona Protagoras c. XII. od słów: Epeide de ho anthropos do klejnein hos noson poleos.

Matematyka:

1. Najęto dwu robotników. Pierwszemu zapłacono a złotych, drugiemu w razy tyle za cały czas pracy. Drugi zarabiał o złotówkę dziennie więcej i pracował o 5 dni dłużej niż pierwszy robotnik. Ile dni pracował każdy robotnik? Zbadać dla jakich wartości a zadanie jest rozwiązalne i ilość rozwiązań.
2. Drabina oparta o parapet okna tworzy z ziemią kąt α . Jeśli cofniemy jej dolny koniec o d metrów, drabina będzie nachylona do ziemi o kąt β o górny jej koniec okna, położonego o piętro niżej. Obliczyć odległość między parapetami tych okien.

Fizyka:

1. Wyznaczyć natężenie pola magnetycznego H powstałe między biegunami $m_1 = +180$ j. m. st. oraz $m_2 = -300$ j. m. st. w punkcie A , znajdującym się na linii łączącej te bieguny $r = 8$ cm w odległości $r_1 = 3$ cm od bieguna m_1 .
2. Objaśnić sposób zastosowania busoli stycznych oraz wyprowadzić wzór dla natężenia prądu $i = k \cdot \operatorname{tg} \alpha$.
3. Jaka siła P równoważy ciężar $Q = 200$ kg wiszący na krążku ruchomym, wazącym $Q_1 = 20$ kg, jeżeli linki tworzą kąt $\alpha = 60^\circ$?

Oddział niemiecki:

Tematy wypracowań:

Język polski:

1. Przeszłość polska w twórczości Mickiewicza i Sienkiewicza.
2. Sprawa narodowa w Panu Tadeuszu.
3. Utrata Bałtyku jako jedna z głównych przyczyn upadku Polski.

Język łaciński:

C. Suetonii Tranquilli: Vita C. Iulii Caesaris § 81—82: ob infirmam valetudinem — in pectore acceperat.

Język grecki:

Platon: Protagoras c. XII.: Epeide de ho anthropos — hos noson poleos.

Język niemiecki:

1. Die Bedeutung der ersten 10 Jahre der Weimarer Zeit im Leben des Menschen und des Dichters Goethe.
2. Bedeutung der deutschen Unabhängigkeitskämpfe im 19. Jahrhundert.
3. Was verdankt die Menschheit der Dichtkunst, Musik, Malerei und Bildhauerkunst?

Matematyka:

1. Jemand hinterliess seinem 11-jährigen Sohne 27.000 zł, welche zu 5% verzinst werden. Wieviel kann man am Ende jedes Jahres diesem Kapital entnehmen, damit das Kapital bis zum beendeten 21-ten Lebensjahre ausreicht?
2. Über einer Grundfläche, deren Halbmesser $r = 10$ ist, erheben sich zwei gerade Kegel. Die Seitenlinie des einen Kegels ist gegen die Grundfläche unter dem Winkel $\alpha = 78^\circ 48'$, die des anderen unter dem Winkel $\beta = 19^\circ 34'$ geneigt. Es ist der Inhalt und die Oberfläche des zwischen beiden Kegelmänteln liegenden Raumes zu finden.

Fizyka:

1. Die mechanische Wärmetheorie.
2. Objektiv und Okular eines astronomischen Fernrohres haben die Brennweiten 160 cm und 8 cm. Unter welchem Winkel erscheint einem Beobachter, dessen Sehweite 25 cm beträgt, der Radius der Vollmondscheibe, wenn derer scheinbarer Durchmesser 32' ist. Wie lang ist das Fernrohr?
3. Eine Batterie hat geschlossen 20 Volt Klemmspannung, wenn sie 2 Amp., dagegen 18 Volt Klemmspannung, wenn sie 4 Amp. liefert. Wie gross ist a) der innere Widerstand, b) die elektromotorische Kraft, c) der äussere Widerstand im ersten und zweiten Falle?

Wynik egzaminów.

Uczniów	Dopuszczono do egzaminu				Odstąpiło od egzam.		Uznano za dojrzał.		Reprobowano	
	pisemnego		ustnego		pol.	niem.	pol.	niem.	pol.	niem.
	pol.	niem.	pol.	niem.						
publicznych:	37	31	37	26	—	—	37	15	—	11
eksternistów:	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Razem:	39	31	37	26	—	—	37	15	2	11

Wykaz abiturjentów uznanych za dojrzałych w terminie letnim.

Oddział polski A):

L. p.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia
1.	Bąkowski Alfred	25. III. 1912, Czerniowce
2.	Bomba Henryk	20. XII. 1910, Sośnica
3.	Dawidowicz Adam	16. III. 1912, Lwów
4.	Grodzicki August	29. VIII. 1912, Rawa Ruska
5.	Jesionek Mieczysław	27. VIII. 1909, Załęże
6.	Jolles Zygmunt	13. VII. 1909, Czerniowce
7.	Kic Adam	12. VI. 1912, Brzesko
8.	Margulies Henryk	11. VII. 1911, Dobrowody
9.	Niedbała Jerzy	22. VIII. 1910, Chorzów
10.	Paczkowski Hubert	11. IX. 1911, Wodzisław
11.	Polok Teodor	9. XI. 1909, Łabędy
12.	Rymer Stefan	28. XII. 1910, Bochum
13.	Sobczyk Jan	17. VI. 1910, Michałkowice
14.	Stark Tadeusz	27. I. 1912, Rawicz
15.	Ślęczek Antoni	24. III. 1909, Zabrze
16.	Tendera Paweł	12. I. 1910, Bogucice
17.	Węgrzyk Herbert	27. XI. 1911, Opole
18.	Wierzbicki Władysław	17. V. 1911, Krechowice

Oddział polski B):

1.	Antes Walter	10. XI. 1910, Żerniki
2.	Bańka Jerzy	11. VIII. 1912, Gliwice
3.	Bednorz Jan	25. VI. 1911, Siemianowice
4.	Bednorz Rudolf	11. IX. 1910, Gliwice
5.	Będkowski Mieczysł.	10. X. 1908, Mystów
6.	Broekere Jerzy	30. IX. 1912, Poznań
7.	Dylla Walter	13. I. 1911, Dąb
8.	Gajdzik Stanisław	27. IX. 1912, Katowice
9.	Gwóźdź Emil	21. V. 1912, Rozbark p. Bytom
10.	Hornik Alojzy	15. II. 1913, Katowice
11.	Kihl Franciszek	11. III. 1911, Peiskretscham
12.	Kowalski Ryszard	16. IV. 1913, Warszawa
13.	Kuna Ignacy	29. VII. 1910, Kochłowice
14.	Magdziorz Henryk	1. VII. 1909, Ornontowice
15.	Mędlewski Dyonizy	9. XI. 1908, Bytom
16.	Olszyński Czesław	18. IX. 1910, Sosnowiec
17.	Orszulok Lech	9. VI. 1912, Gostyń
18.	Sitowski Jan	23. III. 1912, Kraków
19.	Tatańczyk Józef	13. IX. 1911, Kamionka

Wykaz abiturjentów uznanych za dojrzałych w terminie letnim:

Oddział niemiecki:

L. p.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia
1.	Bernard Alfred	1. XII. 1909, Gliwice
2.	Cohn Lotaryusz	13. II. 1913, Siemianowice
3.	Czerny Jerzy	14. IV. 1912, Król. Huta
4.	Delhaes	18. XI. 1911, Bytom
5.	Eisenecker Erwin	27. IV. 1912, Mikołów
6.	Fudalla Zygfryd	14. I. 1912, Król. Huta
7.	Heiduk Hubert	26. II. 1912, Chojnice
8.	Kluger Jan	24. III. 1910, Siemianowice
9.	Kny Jan	5. IV. 1910, Katowice-Dąb
10.	Lampart Eryk	23. VIII. 1911, Mysłowice
11.	Oelfen Ernest	10. VI. 1911, Wielkie Hajduki
12.	Potempa Jerzy	1. VI. 1910, Tychy
13.	Sczyrba Jan	3. XI. 1912, Rybnik
14.	Wilk Jan	27. II. 1911, Mała Dąbrówka
15.	Zoellner Jan	29. II. 1912, Nivange

IX. Zestawienie rachunkowe

za czas od 1. lipca 1929 do 30. czerwca 1930.

F u n d u s z	Przychód	Rozchód
na utrzymanie, czyszczenie, oświetlenie i opał Zakładu	14.150,—	13.056,52
na wydatki kancelaryjne	2.000,—	1.826,61
na środki naukowe	5.003,85	5.003,85
na gry i zabawy	3.405,—	3.167,08
własny fundusz dyspozycyjny Dyrekcji	341,22	209,—

X. Kronika Zakładu

3. IX. 1929 — rozpoczęto rok szkolny uroczystem nabożeństwem w kościele katedralnym.
8. IX. — odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru sodalicii mariańskiej uczniów tut. Zakładu. Aktu poświęcenia dokonał w zastępstwie J. E. Ks. Biskupa Dr. Lisieckiego Generalny Wikariusz Ks. prałat Kasperlik. Po poświęceniu sztandaru odbyła się w Domu Związkowym przy kościele N. M. P. ceremonia wbijania gwoździ i uroczysta akademja, urządzona staraniem uczniów, należących do sodalicii.
26. IX. — 29. IX. — urządzono wycieczkę na Powszechną Wystawę Krajową do Poznania. W wycieczce wzięło udział przeszło 100 uczniów, w tem kilkunastu niezamężnych na koszt szkoły.
8. X. — urządzono z polecenia Wydziału Oświecenia Publicznego wycieczkę na lotnisko z okazji „Tygodnia Lotniczego” i pochód propagandowy przez ulice miasta.
10. X. — młodzież brała udział w wyświetlaniu filmu propagandowego L. O. P. P.
11. X. — odbył się w auli tut. Zakładu uroczysty poranek szkolny ku uczczeniu 150-letniej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego.
31. X. — jako w „Dniu Oszczędności”, ogłoszono we wszystkich klasach pogadanki o potrzebie systematycznego oszczędzania.
9. XI. — zwiedzali uczniowie wystawę śląskich eksponatów z Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu oraz wystawę obrazów i prac plastycznych w hali wystawowej w Parku Kościuszki.
11. XI. — odbył się uroczysty obchód z okazji rocznicy odzyskania niepodległości.
12. XI. — 13. XI. — odbyły się lekcje pokazowe, przeprowadzone z uczniami kl. IV a przez p. Dr. Kloskę dla uczestników kursu instruktorskiego, zorganizowanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. dla nauczycieli przyrodoznawstwa.
19. XI. — odbyła się lekcja pokazowa, przeprowadzona przez p. Alfreda Hamburgera z uczniami kl. VIII a. Tematem lekcji było wykazanie momentów wychowaw-

czych, nwydatniających się w metodycznej lekcji wychowania fizycznego.

1. XII. — urządziła Rada Rodzicielska wieczorek muzykalno-wokalny, połączony z loterią fantową.
6. XII. — rozpoczęto akcję dożywiania niezaможnej młodzieży.
11. XII. — odbyła się lekcja pokazowa przeprowadzona przez p. Dr. Betleję z uczniami kl. III b. Temat lekcji: Jakimi sposobami nauczyciel podtrzymuje aktywność klasy i kształci zmysł obserwacyjny?
16. XII. — brała młodzież szkolna udział w uroczystej akademii urządzonej przez szkoły średnie ku czci J. E. Ks. Biskupa Dr. Lisieckiego z okazji Jego 25-letniego kapłaństwa w teatrze miejskim. W czasie tej akademii wygłosił przemówienie do Jubilata uczeń tut. Zakładu August Grodzicki.
20. XII. — brali wszyscy uczniowie udział w nabożeństwie w kościele katedralnym z okazji 25-letniego jubileuszu kapłaństwa J. E. Ks. Biskupa Dr. Lisieckiego.
5. I. 1930 — urządziła Rada Rodzicielska w auli tut. Zakładu gwiazdkę dla uczniów.
20. I. — 23. I. — odbyły się pisemne egzaminy dojrzałości dla kandydatów reprobowanych w terminie letnim.
28. I. — odbyła się lekcja pokazowa z biologii, przeprowadzona przez p. Kłoskę z uczniami kl. VI a.
30. I. — rozdanie świadectw półrocznych.
31. I. — ferie półroczne.
9. II. — odbył się uroczysty wieczorek urządzony staraniem Kółka Przyjaciół Morza z okazji 10-letniej rocznicy odzyskania przez Polskę dostępu do morza.
10. II. — z tej samej okazji Dr. Tadeusz Betleja, nauczyciel tut. Zakładu wygłosił dla wszystkich uczniów wykład okolicznościowy.
10. II. — odbył się ustny egzamin dojrzałości dla kandydatów reprobowanych w terminie letnim pod przewodnictwem p. wizytatora O. S. Wincentego Ogrodzińskiego.
27. II. — odbyła się lekcja pokazowa języka łacińskiego, przeprowadzona przez p. Pletnię z uczniami kl. IV a.
19. III. — w dniu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego wszyscy uczniowie wzięli udział w uroczystym nabożeństwie w kościele katedralnym i w poranku szkolnym urządzonym w auli tut. Zakładu.

27. III. — uczniowie brali udział w rekolekcjach wielkanocnych i przystąpili do św. Sakramentów.
12. IV. — odbył się doroczny koncert orkiestry i chóru szkolnego, który pod każdym względem udał się doskonale.
16. IV. — 28. IV. — ferie wielkanocne.
29. IV. — 2. V. — odbyły się pisemne egzaminy dojrzałości.
3. V. — odbył się uroczysty poranek szkolny ku uczczeniu Świeta Narodowego. Cała młodzież szkolna brała udział w uroczystym obchodzie, urządzonego przez miejscowy komitet.
7. V. — 9. V. — odbyły się ustne egzaminy dojrzałości abiturjentów oddziału mniejszościowego pod przewodnictwem p. wizytatora Wincentego Ogrodzińskiego.
12. V. — wygłosił p. Edward Wazl, nauczyciel tut. Zakładu, wykład propagandowy o oszczędności.
18. V. — cała młodzież brała udział w pogrzebie J. E. Ks. Biskupa Dr. Lisieckiego.
20. V. — młodzież tut. Zakładu brała udział w zawodach międzyszkolnych rejonu katowickiego.
20. V. — 23. V. — odbyły się ustne egzaminy dojrzałości abiturjentów oddziałów polskich pod przewodnictwem p. wizytatora Dr. Ernesta Farnika.
22. V. — z okazji „Tygodnia L. O. P.” uczniowie tut. Zakładu brali udział w pochodzie propagandowym na lotnisko.
27. V. — uczniowie zwiedzali wystawę owadów.
- 30—31. V. — odbyła się wycieczka krajoznawcza i turystyczna, w której wzięli udział wszyscy uczniowie tut. Zakładu.
- 26—27. VI. — odbywały się egzaminy wstępne do kl. II—VIII.
- 28—30. VI. — odbywały się egzaminy wstępne do kl. I.
28. VI. — zakończono rok szkolny uroczystym nabożeństwem w kościele katedralnym i rozdaniem świadectw.
-

XI. Statystyka zakładu.

	Oddziały polskie:												Oddziały niemieckie:												Razem						
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem						
1. W roku 1928 29 w dniu klasyfikacji było uczniów . . .	45	42	49	46	32	39	37	29	27	40	41	—	30	26	23	18	23	26	24	17	—	614	13	19	19	20	13	26	21	40	171
z tego promowano . . .	33	33	39	37	31	35	28	26	27	30	25	—	19	23	19	13	21	22	22	14	—	497	12	16	10	13	8	17	11	25	112
z tego nie promowano . . .	11	9	10	9	1	4	9	3	—	10	16	—	11	3	4	5	2	4	2	3	—	116	1	3	9	7	5	9	10	15	59
z tego nie klasyfikowano . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Po egzaminach poprawczych wynik klasyfikacji za r. 1928 29																															Razem
Chlubnie uzdolnionych . . .	2	—	2	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	13	1	—	—	—	—	—	—	—	1
uzdolnionych . . .	19	24	29	30	27	23	15	18	23	17	15	—	15	22	11	9	13	18	12	9	—	359	9	12	9	11	10	17	10	25	103
z zastrzeżeniem uzdolnionych	12	9	8	7	4	13	10	7	4	13	10	—	5	1	8	4	8	7	10	2	—	132	2	4	1	3	1	2	4	—	17
nieuzdolnionych . . .	11	9	10	9	1	3	8	3	—	10	16	—	10	3	3	5	2	1	2	3	—	109	1	3	9	6	2	7	7	15	50
3. Liczba uczniów z początkiem roku szkolnego 1929 30:																															Razem
przyjęto uczniów . . .	51	50	49	40	42	36	43	37	36	40	37	38	39	31	—	34	34	32	—	24	25	718	—	17	2	18	15	15	21	33	143
w ciągu roku szkol. przybyło	1	5	1	1	—	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	2	4	—	—	—	21	—	—	—	—	—	1	—	—	1
w ciągu roku szkolnego ubyło	3	7	3	—	1	2	3	—	1	6	4	2	3	2	—	2	2	—	—	1	—	42	—	2	3	4	1	1	—	—	11
pozostało na końcu r. szkoln	49	48	47	41	41	35	41	37	38	34	33	36	36	29	—	33	34	36	—	24	24	697	—	15	21	14	14	14	22	33	133
Miedzy nimi było:																															Razem
z tut. zakładu promowanych .	—	—	34	32	32	33	29	32	27	18	30	30	23	—	25	30	29	—	24	21	450	—	11	12	9	13	11	15	14	85	
z tut. zakładu repetentów .	5	5	7	6	—	2	4	2	1	—	13	2	5	5	—	3	2	2	—	2	66	—	1	3	3	1	1	6	10	25	
z innych szkół promowanych	—	—	—	1	2	2	3	3	4	2	2	1	1	—	—	3	2	2	—	1	29	—	—	3	—	—	—	9	12		
z innych szkół repetentów .	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	3	—	1	—	3	—	—	—	12	—	1	1	—	—	—	—	2		
na podstawie egzam. wstepn.	44	42	39	—	6	—	1	2	1	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	140	—	2	2	2	—	2	1	—	9	
4. Według wyznania:																															Razem
rzymsko-katol.	47	48	46	38	40	35	37	34	36	34	31	36	35	28	—	32	33	36	—	22	23	671	—	7	19	14	10	12	17	22	101
ewangelickiego	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	6	1	—	3	—	5	9	24
mołeszowego	2	—	1	2	1	1	3	3	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	2	19	—	—	2	1	—	1	2	—	8	
innych wyznań	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	49	48	47	41	41	36	41	37	38	34	33	36	36	29	—	33	34	36	—	24	24	697	—	15	21	14	14	14	22	33	133

XII. Imienny spis wszystkich uczniów w ciągu roku szkolnego 1929/30.

- Uwaga:** 1. Przy uczniach, którzy opuścili zakład w ciągu roku szkolnego, dodano datę odejścia;
2. uczniów, uzdolnionych do następnej klasy z wynikiem ogólnym „bardzo dobrym” oznaczono znakiem *;
3. uczniów, uzdolnionych do następnej klasy z wynikiem ogólnym „dobrym” lub „dostatecznym” oznaczono znakiem I;
4. przy uczniach promowanych z zastrzeżeniem dodano znak I, a w nawiasie oznaczono przedmiot, w którym okazali postęp niedostateczny;
5. uczniów nieuzdolnionych i przeznaczonych do egzaminu poprawczego, nie wymieniono imiennie lecz tylko liczbowo.

Oddział polski:

Klasa I a.

1. Burszka Adolf I.	23. Paczkowski Kazimierz I.
2. Bury Gerard — 2. XII. 29.	24. Patryn Stanisław I.
3. Dyrbuś Paweł I.	25. Pokorski Stefan I.
4. Dyrda Tadeusz I. (j. niem.)	26. Ponikło Jan I.
5. Ficek Ernest I.	27. Powicki Kurt I (matem.)
6. Górowiec Paweł I (mat.)	28. Rakocz Paweł (j. niem.)
7. Grzywa Roman I.	29. Rasek Ryszard (j. niem.)
8. Hadryś Henryk I.	30. Rybok Jan I.
9. Hetmańczyk Alfred I.	31. Rzaski Zbigniew I (j. n.)
10. Hofman Jan I.	32. Schnitzer Kazimierz I.
11. Itner Paweł I.	33. Silberstein Walter I.
12. Kaftal Ludwik I.	34. Skarzyński Tadeusz I.
13. Kałdonek Eryk I.	35. Smoczyk Wacław *
14. Kramarczyk Alojzy I.	36. Sojka Józef I.
15. Kube Ernest I.	37. Stephan Wunibald I.
16. Łakomski Henryk I. (j. n.)	38. Szandar Paweł I.
17. Materna Zbigniew I.	39. Szuliński Wacław I.
18. Mika Robert I.	40. Tomaszewski Tadeusz I.
19. Ogrodziński Stefan I.	41. Wendt Zbigniew I.
20. Olszewski Józef — 12. II. 1930.	42. Widuch Bonifacy I.
21. Oremek Hubert I.	43. Wyputa Kurt I.
22. Ośka Bogdan I.	44. Albinowski Janusz I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 7 uczniów.

Klasa I b.

1. Bryzek Adam I.	21. Malina Józef I.
2. Dank Ryszard — 7. XII. 1929.	22. Morawski Kazimierz I.
3. Domagalski Feliks I.	23. Müller Leon I.
4. Dymek Franciszek — 14. III. 1930.	24. Nickel Herbert I.
5. Dyrda Wiktor I.	25. Nosek Zygmunt I.
6. Ferdyn Jan I.	26. Oleś Teodor I.
7. Frey Erwin I.	27. Ozimek Józef I.
8. Gajek Marjan I.	28. Pawlik Jerzy I.
9. Gamza Alfred I.	29. Pietrek Jan I. (j. polski)
10. Gattner Ernest I.	30. Pitsch Arnold I.
11. Gregorczyk Kazimierz I.	31. Prześdzing Wilhelm I.
12. Hohermann Jerzy — 17. XII. 1929.	32. Puszet Edward I.
13. Jonek Michał I.	33. Rozpendowski Stanisław I.
14. Jurczyga Karol I.	34. Rymer Bogusław I.
15. Kędzior Stanisław I.	35. Sidło Helmunt — 4. II. 30.
16. Kleczka Piotr I.	36. Siech Zygmunt I.
17. Kocian Eryk (j. polski)	37. Staniczek Paweł I.
18. Kołodziej Norbert I.	38. Szczyrkowski Jan I. (j. n.)
19. Lenartowicz Edward — 16. X. 1929.	39. Schenk Alfred I.
20. Lenartowicz Mieczysław — 16. X. 1929.	40. Tomala Ryszard I.
	41. Waleczek Józef I.
	42. Warmuziński Zbigniew I. (j. niemiecki).
	43. Winkler Ewald *

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 11 uczniów.

Klasa I c.

1. Bogumił Henryk — 17. V. 1930.	16. Kittler Fryderyk I.
2. Broda Zygfryd I.	17. Kloska Franciszek *
3. Buchta Edward I. (przycz.)	18. Koczubik Jan I.
4. Cupryś Jan I.	19. Konieczny Horst I. (j. p.)
5. Choma Zdzisław — 28. II. 1930.	20. Koppel Eugenjusz I.
6. Chomrański Marjan I.	21. Kowalski Robert I (j. pol.)
7. Czaja Walerjan I. (mat.)	22. Lipowicz Eryk I (matem.)
8. Felis Ignacy I.	23. Majewski Jan I.
9. Ficek Maksymilian — 30. XII. 1929.	24. Majowski Paweł I.
10. Gluch Gerhard I.	25. Marszałek Maksymilian I.
11. Górny Herbert I (mat.)	26. Michalczyk Bernard I (geografja)
12. Hauke Ernest I. (przycz.)	27. Musioł Franciszek I.
13. Hettwer Jan I.	28. Nowak Günter I.
14. Jura Paweł I. (jęz. polski)	29. Nowok Roman I.
15. Kapias Alojzy I.	30. Pieczyk Hubert I.
	31. Pilorz Alojzy I.
	32. Poczkaj Jan I. (geogr.)

33. Pradella Edward I. (mat.).	39. Tatarczyk Jan I.
34. Ryczowski Paweł I.	40. Tatarczyk Jan Antoni I. (przyr.)
35. Skorupa Józef I.	41. Wicherkiewicz Jerzy I.
36. Smoleczyk Roman I.	42. Zagórski Kazimierz I.
37. Stroka Wilhelm I.	
38. Szelcer Lejbus I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 8 uczniów.

Klasa II a.

1. Baljon Wilhelm I. (matem).	15. Majnusz Herbert I.
2. Borzucki Alfred I.	16. Malczyk Norbert I. (przyr.)
3. Bujarek Alfred I.	17. Nowak Helmut I.
4. Daab Janusz I.	18. Orłowski Ludwik I.
5. Drożdż Jan I.	19. Psik Gerard I.
6. Galus Stefan I.	20. Rolnik Wilibald I.
7. Golian Jerzy I. (geogr.)	21. Sadlon Karol I. (historja).
8. Gonszezyk Emil I.	22. Singer Egon (nieklasyfik.)
9. Iwanecki Edmund I.	23. Skorupa Henryk I.
10. Jachowski Joachim I. (hi- storja).	24. Stanik Walter I.
11. Kołodziej Jan *	25. Szternfeld Dawid I.
12. Lizoń Ewald *	26. Woźnica Paweł I.
13. Lotko Józef I.	27. Woźniczek Józef I.
14. Majewski Stanisław I.	28. Ziemba Rudolf I.
	29. Widera Henryk I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 12 uczniów.

Klasa II b.

1. Benisz Emil *	19. Marciniak Józef I.
2. Bochynek Rudolf I.	20. Mehlich Alojzy I.
3. Brzoza Franciszek I.	21. Olmer Ajzyk I.
4. Felgenhauer Waldemar I.	22. Padalec Jan I. (j. niem.).
5. Figas Jan I. (j. niem.)	23. Paszek Józef I.
6. Fryc Teodor I. (j. niem.)	24. Pilcer Witold I. (matem.).
7. Gattner Hubert I.	25. Pisarski Alojzy I. (geogr.).
8. Grzesica Alojzy I.	26. Posmyk Franciszek I.
9. Gwóźdź Józef I.	27. Przyłudzki Alojzy I.
10. Jurzyca Jerzy I. (historja).	28. Rehlich Paweł I.
11. Klar Alfred I.	29. Skornia Józef I.
12. Kopietz Wilhelm I.	30. Skutella Franciszek I. (geo- grafia).
13. Kowalczyk Bertold I.	31. Szczepański Leon I.
14. Kuczewski Zbigniew I. (j. polski).	32. Szymała Jerzy — 30. I. 1930.
15. Kukulski Jerzy I.	33. Tomanek Karol I.
16. Kurek Józef I. (matemat.).	34. Zaszkolny Jan I.
17. Kuś Henryk I.	
18. Lelonek Antoni I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 8 uczniów.

Klasa II c.

1. Albrecht Gerhard I. (j. pol.)	16. Mamok Norbert I.
2. Bartoszek Artur I. (mat.).	17. Mol Paweł I.
3. Bochynek Bruno I. (j. pol.)	18. Nowak Franciszek I. (mat.)
4. Ciślak Józef — 23. XI. 1929.	19. Olszówka Erwin I.
5. Drysz Ginter I.	20. Olszówka Henryk I.
6. Dyla Gerhard I. (geogr.).	21. Piątek Leonard I.
7. Fernys Ryszard I.	22. Płaczek Stefan I. (j. niem.)
8. Frischer Fryderyk I. (geografja).	23. Schnitzer Mieczysław I.
9. Gabriel Leon I.	24. Sołtysik Błażej I.
10. Gawłowski Leon I. (mat.).	25. Stener Wilhelm I.
11. Golik Roman — 31. V. 1930.	26. Strzępek Helmut I.
12. Guzy Augustyn (j. niem.).	27. Szczyrba Roman I.
13. Hałupka Herman *	28. Widera Aleksander I. (historja).
14. Janik Bernard I.	29. Wieczorek Emil I.
15. Kałda Eryk I.	30. Więcek Jan I. (historja).

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 9 uczniów.

Klasa III a.

1. Altholz Leon I.	20. Mazurek Józef I. (j. niem.).
2. Brajlich Jan I.	21. Mika Józef — 30. I. 1930.
3. Burszka Stanisław *	22. Miśka Karol I.
4. Chmura Bolesław I.	23. Muszałowski Antoni I. (geografja).
5. Duda Wilhelm — 22. III. 1930.	24. Patrich Adolf I. (geogr.).
6. Grolik Karol I.	25. Piecka Alfons I. (geogr.).
7. Grychtolik Józef I.	26. Potok Jerzy I.
8. Habelt Józef I.	27. Politkowski Igor I.
9. Kapias Jan I.	28. Pluta Franciszek I.
10. Kempa Augustyn I.	29. Rożałowski Zbigniew I.
11. Kołodziej Eugenjusz I.	30. Sauer Alojzy I.
12. Korczyński Adam I.	31. Smuda Herbert I.
13. Kołeczko Bolesław I.	32. Spendel Stefan — 30. I. 1930.
14. Korfanty Franciszek I. (matem.).	33. Steier Paweł I. (j. niem.).
15. Kubacki Jan I.	34. Szubert Jan I (matem.)
16. Kuna Józef I.	35. Szweda Paweł I.
17. Kurc Edmund I.	36. Wasik Józef I.
18. Lipowicz Jerzy I.	37. Wieczorek Stefan I.
19. Matysik Eryk I (geogr.).	38. Wójcik Ginter I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 6 uczniów.

Klasa III b.

1. Bańka Herbert I.	4. Breiter Zbigniew I.
2. Białecki Józef I.	5. Beldoch Adam I.
3. Bielenin Władysław I.	6. Cerling Tadeusz I.

7. Chlebek Eryk I.	20. Matysik Edgard I.
8. Cymerman Stanisław I.	21. Mędlewski Antoni I.
9. Eljasz Jerzy I.	22. Ogrodziński Władysław I.
10. Engelberg Józef I.	23. Penczek Rudolf I.
11. Ganszczyk Jerzy I.	24. Patryn Zenon I.
12. Jesionek Tadeusz I.	25. Rospeńdowski Florian I. (geografia).
13. Klar Jan I.	26. Sobieszek Tadeusz I.
14. Knicz Edward I.	27. Szuchaja Ernest I.
15. Kossek Jan I.	28. Szpiel Jacek I.
16. Kręcik Alojzy I.	29. Tomczyk Frithjof I.
17. Kosik Józef I.	30. Tomanek Wilhelm I.
18. Lamczyk Jerzy I.	31. Zbiśławski Zbiśław I.
19. Lazar Alfons I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 2 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa III c.

1. Bulla Henryk I.	17. Olszyński Jerzy I.
2. Cupryś Stanisław I.	18. Orszulok Wojciech I.
3. Dittrich Karol I. (j. polski).	19. Rogalski Tomasz I.
4. Gorys Rudolf I.	20. Rozumek Wincenty I.
5. Grajek Stefan I. (matem.).	21. Sajdok Franciszek I. (jęz. niemiecki).
6. Guzy Stefan I.	22. Siadek Wiktor I. (matem.)
7. Gwoździ Jan I (geografia).	23. Skutella Józef I.
8. Hermann Henryk I. (mat.).	24. Stolarczyk Henryk I (jęz. polski).
9. Hielscher Jan I.	25. Trzeciak Jan I.
10. Hreczański Kazimierz — 14. XI. 1929.	26. Wegnerowski Edmund I.
11. Kostecki Zbigniew I.	27. Wilk Paweł I. (jęz. polski).
12. Kuc Erhard I.	29. Wrożyna Ewald I. (mat.).
13. Latarnik Jan I.	30. Zakrzewski Andrzej I.
14. Latka Walter I.	31. Zawisz Ottokar I.
15. Mazurek Gerard I.	
16. Nowak Jan I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 6 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

Klasa IV a.

1. Albinowski Jerzy (j. łac.).	8. Dyllong Paweł (j. łac.).
2. Barański Maksymilian — 31. V. 1930.	9. Galus Kazimierz I.
3. Baron Egon (j. łac.).	10. Gazda Edward (j. łac.).
4. Bonk Wilhelm I.	11. Grzyśka Józef (j. łac.).
5. Dobusz Zbigniew I.	12. Juras Jerzy — 5. XI. 1929.
6. Draguła Jerzy *	13. Kamiński Seweryn
7. Dybala Maksymilian I.	14. Koziołek Józef (j. łac.).
	16. Kubica Paweł *

17. Majewski Juliusz I.	25. Skrzyposzek Wilhelm I.
18. Matura Stefan I.	(jęz. łac.).
19. Matysek Ludwik I.	26. Sokołowski Adam — 6. III.
20. Mizerski Jerzy I.	1930.
21. Paczkowski Leon I.	27. Stacha Oswald I. (j. łac.).
22. Pająk Zbigniew I. (j. łac.).	28. Stempel Wilhelm — 31. I.
23. Papoń Zygfryd I.	1930.
24. Ścierański Leon I.	29. Zboch Kazimierz I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 9 uczniów.

Klasa IV b.

1. Adamiec Stanisław I.	14. Kurzeja Konrad I. (j. łac.).
2. Bochnar Włodzimierz I.	15. Pichura Alfred I.
(j. łaciński).	16. Piradoff Ruben I.
3. Brodowski Gleb I.	17. Poremba Jerzy I.
4. Chrobok Teofil I. (mat.).	18. Przybyła Zbigniew I.
5. Chrostek Walter — 12. III.	(j. niemiecki).
1930.	19. Smółczyk Franciszek I.
6. Długi Edmund I. (j. niem.).	(matematyka).
7. Dykta Hubert I.	20. Szweda Bernard I.
8. Gajdzik Gustaw I. (mat.).	21. Tomaszewski Jan I.
9. Golis Jerzy I.	(j. łaciński).
10. Iwanecki Jerzy I. (j. łac.).	22. Wilczek Henryk I. (mat.).
11. Karkoszka Jerzy — 19. IX.	23. Zakrzewski Ryszard I.
1929.	(matematyka).
12. Kijas Alfred — 28. X. 1929.	24. Żuława Julian I.
13. Kubina Herman — 30. I.	
1930.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 11 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

Klasa IV c.

1. Baron Józef I. (j. polski).	15. Nawrocki Emil I.
2. Broda Józef I.	16. Nieroba Wal. I.
3. Ciupka Jan I.	17. Nierychło Ryszard *
4. Górnikiewicz Władysł. I.	18. Pietrek Rudolf I.
5. Itner Henryk I.	19. Rozmus Jerzy I. (matem.).
6. Kerekjarto Zdzisław I.	20. Swoboda Antoni I.
7. Klose Aug. Jerzy I. (mat.).	21. Szyma Robert I.
8. Kościelny Jan I.	22. Siemaszek Stanisław I.
9. Kulawik Józef I. (j. łac.).	23. Scigała Paweł — 13. II.
10. Kulawik Wilhelm I. (j. łac.).	1930.
11. Kunsdorf Alojzy I.	24. Ślęczek Ryszard I. (mat.).
12. Macalik Józef I.	25. Urbański Paweł I. (mat.).
13. Morawiec Franciszek I.	26. Wazner Franciszek — 7. V.
14. Mularczyk Alfons I.	1930.

27. Wołek Zygfryd *	30. Sewera Jerzy I.
28. Żymła Jan *	31. Kubica Marjan I.
29. Wróbel Bron. I. (matem.)	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 6 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

Klasa V a.

1. Böhm Ryszard I.	14. Maksyś Gerard I.
2. Czakański Bern. I. (mat.).	15. Matuszczyk Jan I. (j. gr.).
3. Felix Stanisław I. (j. gr.).	16. Mazur Zygmunt — 13. III. 1930.
4. Goczół Franciszek I. (matematyka).	17. Niewiadomski Erwin — 1. II. 1930.
5. Grzesik Alfons I.	18. Pieczka Alfred I.
6. Hoszek Ludwik I. (mat.).	19. Rymer Bernard I.
7. Jaszowski Awenariusz I.	20. Szady Paweł I. (historja).
8. Kos Antoni I.	21. Szlapka Ernest I. (mat.).
9. Kosowicz Jan — 1. II. 30.	22. Trzeciak Leon I.
10. Kraszczyński Tadeusz I. (j. grecki).	23. Wałęga Alfred I. (j. gr.).
11. Łucka Konrad I.	24. Werner Erwin I. (matem.).
12. Majewski Zdzisław I.	25. Werner Herbert I.
13. Major Andrzej I. (matem.).	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 13 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

Klasa V b.

1. Andrzejewski Edward I. (j. grecki).	12. Kwiatkowski Roman I. (j. łaciński).
2. Badura Herbert I.	13. Lorek Jan I.
3. Besler Edmund I.	14. Łyska Gotfryd I.
4. Cichoń Jan I (j. łac.).	15. Malawski Tadeusz I.
5. Czaplicki Franciszek I. (j. grecki).	16. Marek Piotr — 10. III. 30.
6. Cukierman Edward I.	17. Meisel Wincenty I (mat.).
7. Grzesik Franciszek I.	18. Niemczok Paweł I (j. łac.).
8. Kaczmarczyk Wiktor I. (j. grecki).	19. Nowrot Jan I (j. grecki).
9. Kasperczyk Ewald — 20. VI. 1930.	20. Pałka Jan I (j. grecki).
10. Kuś Ludwik I (historja).	21. Poks Józef — 10. III. 1930.
11. Kuźnik Emil I (j. łaciński).	22. Ryżewski Władysław (j. francuski).
	23. Stephan Leon I. (j. grecki)
	24. Stephan Wojciech I.
	25. Schwach Jan I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 6 uczniów.

Klasa VI a.

1. Ambroszkiewicz Czesław I.	13. Piechowiec Władysław I.
2. Filak Norbert I (mat.).	(matem.).
3. Gadlec Tadeusz I.	14. Placek Ernest I. (j. grecki)
4. Jesionek Jerzy I.	15. Rubin Hans — 29. X. 1929.
5. Jeż Ignacy I.	16. Skorupa Marcin I. (mat.).
6. Kałuża Bernard I.	17. Stark Witold I.
7. Kamski Janusz I.	18. Szmandra Jerzy I.
8. Kania Józef I.	19. Wierzbicki Czesław — 21.
9. Kurzok Helmut I.	X. 1929.
10. Mandrek Wiktor I.	21. Wolff Zbigniew I.
11. Marek Leon I (mat.).	22. Wróblewski Olgierd I.
12. Muras Eryk I (mat.).	23. Żemełka Jan I.
	24. Jadwiszczok Jan I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 10 uczniów.

Klasa VI b.

1. Albilt Hermann I (histor.).	16. Madeyski Szczepan I.
2. Bańka Otton I (mat.).	(j. francuski).
3. Bednarz Wiktor I (mat.).	17. Nowrocki Jan I.
4. Bura Frydolin *	18. Niestrój Benedykt I.
5. Cieśla Eugenjusz I.	19. Nowicki Jan I.
6. Faska Lotarjusz I.	20. Ordon Edward — 2. VI.
7. Fichna Artur I.	1930.
9. Gaudnik Zygmunt I (mat.).	21. Piotrowski Czesław I.
10. Grund Paweł — † 10. I.	22. Pollok Wilhelm I (mat.).
1930.	23. Pyka Józef I (mat.).
11. Kostecki Adam I (mat.).	24. Retka Karol I.
12. Kozak Bernard (j. franc.).	25. Ryguła Józef I.
13. Kraczla Paweł I.	26. Smoczyk Zbysław I.
14. Kubiak Ignacy *	27. Śniechota Wilhelm I (mat.).
15. Leśnik Antoni *	28. Tomalla Franc. I (mat.).

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 7 uczniów.

do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

Klasa VII.

1. Böhm Jan I (mat.).	8. Lukassek Herman I.
2. Czakański Henryk I.	9. Łukaszek Stanisław I.
3. Czarnecki Edward I (j. p.).	10. Łyska Herbert I.
4. Kwiatkowski Olgierd I.	11. Młodzianowski Jan I
5. Kurpaska Stanisław I	(j. grecki).
(j. polski).	12. Piwoń Emanuel I.
6. Lewandowski Alfred I.	13. Reginek Jerzy I.
7. Lissowski Józef I.	14. Ryżewski Jerzy I.

15. Szweiger Karol I.	17. Wieczorek Leopold I
16. Szymiczek Franciszek I	(historja).
(matem.).	18. Wilk Piotr I.
	19. Wróbel Ryszard I (hist.).

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 12 uczniów,
do egzaminu poprawczego przeznaczono 5 uczniów.

Klasa VIII a.

1. Bąkowski Alfred I.	10. Paczkowski Hubert I.
2. Bomba Henryk I.	11. Polok Teodor I.
3. Dawidowicz Adam I.	12. Rymer Stefan I.
4. Grodzicki August *	13. Sobczyk Jan I.
5. Jesionek Mieczysław I.	14. Stark Tadeusz I.
6. Jolles Zygmunt I.	15. Ślęczek Antoni I.
7. Kic Adam I.	16. Tendera Paweł I.
8. Margulies Henryk I.	17. Węgrzyk Herbert I.
9. Niedbała Jerzy I.	18. Wierzbicki Władysław I.

6 uczniów nie zostało dopuszczonych do egzaminu dojrzałości.

Klasa VIII b.

1. Antes Walter I.	11. Kihl Franciszek I.
2. Bańka Jerzy I.	12. Kowalski Ryszard I.
3. Bednorz Jan I.	13. Kuna Ignacy I.
4. Bednorz Rudolf I.	14. Magdziorz Henryk I.
5. Będkowski Mieczysław I.	15. Mędlewski Dyonizy I.
6. Brockere Jerzy I.	16. Olszyński Czesław I.
7. Dylla Walter I.	17. Orszulok Lech I.
8. Gajdzik Stanisław I.	18. Sitowski Jan I.
9. Gwóźdź Emil I.	19. Tatarczyk Józef I.
10. Hornik Alojzy I.	

5 uczniów nie zostało dopuszczonych do egzaminu dojrzałości.

Oddział niemiecki:

Klasa II n.

1. Besch Lutz *	9. Markiefka Wilhelm I.
2. Böhmisch Horst — 15. IV.	10. Przewodnik Herbert I.
1930.	11. Runge Karol I (rys.).
3. Donnerstag Willy I.	12. Rybarsch Helmut I.
4. Dylla Eberhard I.	13. Stobrawa Rudolf — 1. IV.
5. Geisenheimer Paweł I.	1930.
6. Holdt Werner I (rys.).	14. Troitza Józef I.
7. Kazuch Franciszek I (rys.)	15. Wald Dawid I.
8. Künstlinger Harry I.	16. Wiedemann Kurt I.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

Klasa III n.

1. Bijok Józef I.	9. Lassok Jerzy I.
2. Brückner Helmut I.	10. Markiefka Joachim I (j. polski).
3. Ćwiertnia Jan I.	11. Mazur Alfred I. (j. polski).
4. Dudek Gerhard I.	12. Menthel Józef I.
5. Gottlieb Ryszard — 15. IV. 1930.	13. Mroziak Otton I.
6. Halfar Werner I.	14. Pioszczyk Antoni I.
7. Krzoska Karol — 3. XII. 1929.	15. Przewodnik Edgar I (j. polski).
8. Langer Gerhard — 30. I. 1930.	16. Wiener Walter I.
	17. Wyleżoł Karol I.

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 7 uczniów,

Klasa IV n.

1. Babczyński Antoni I.	11. Kubis Alfons I.
2. Bonk Walter I (j. łać.).	12. Liebe Hans — 15. XI. 1929.
3. Brzezinka Werner I (j. p.).	13. Lipka Fedor I.
4. Czajor Ferdinand I.	14. Nebel Erwin — 1. IV. 1930.
5. Eisenecker Günther I.	15. Penschior Werner I.
6. Fesser Rudolf I (j. łać.).	16. Przibilla Paweł — 4. I. 1930.
7. Giolda Hermann I (j. pol.).	17. Schindler Jan — 7. II. 1930.
8. Gonsior-Klemmer Egon I.	18. Wyleżoł Jan I. (matem.).
9. Grabowski Henryk I.	
10. Krzoska Leon I.	

Nie uzyskał promocji do klasy następnej 1 uczeń.

Klasa V n.

1. Berliner Ernest I.	8. Lebok Franciszek I.
2. Bijok Ernest I.	9. Maron Edward I.
3. Bodinek Antoni I.	10. Menzler Jerzy I.
4. Friebe Joachim I.	11. Potempa Ryszard I (rel.).
5. Jahn Fryderyk I.	12. Schepke Reinhard I.
6. Janda Jerzy I (j. polski).	13. Werner Kurt I (j. niem.).
7. Jüngst Klaus — 1. IV. 1930.	14. Wieczorek Hubert I (j. gr.).

Nie uzyskał promocji do klasy następnej 1 uczeń.

Klasa VI n.

1. Bachmann Günter I.	8. Laub Samuel I.
2. Barton Alfred I.	9. Posner Leon *
3. Drabner Norbert (mat.).	10. Schmarsoch Hubert I.
4. Gajda Maksymilian I.	11. Sikora Rudolf (mat.).
5. Janik Jan I.	12. Szczeszyński Witold I.
6. Kratz Rudolf — 18. X. 1929.	13. Waniolka Joachim I.
7. Lagodzki Gerhard I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 2 uczniów.

Klasa VII n.

1. Bachmann Werner I.	11. Matheja Karol I.
2. Biczysko Gottfried I.	12. Menzler Erwin I.
3. Boehm Herbert I.	13. Rutz Herbert I.
4. Brückner Henryk I.	14. Schmidt Joachim I (j. pol.).
5. Dattko Józef I.	15. Sczyrba Herbert I.
6. Dolibog Paweł I (mat.).	16. Skrobol Rudolf I (mat.).
7. Jamrosy Alfred I.	17. Wisolek Henryk I.
8. Kasperkowitz Szczepan I.	18. Zmarsły Ernest I (mat.).
9. Knepppek Jan I.	19. Rak Waldemar I (j. pol.).
10. Kubitza Bertold I.	

Nie uzyskało promocji do klasy następnej 3 uczniów.

Klasa VIII n.

1. Allnoch Ernest I.	13. Kny Jan I.
2. Bernard Alfred I.	14. Lampart Eryk I.
3. Buchta Otton I.	15. Marcinek Maksymilian I.
4. Cohn Lotarjusz I.	16. Marquardt Günter I.
5. Czerny Jerzy I.	17. Marzoll Lotarjusz I.
6. Daelhaes Horst I.	18. Oelffen Ernest I.
7. Eisenecker Erwin I.	19. Potempa Jerzy I.
8. Frenzel Jan I.	20. Radmann Reinhard I.
9. Fudalla Zygryd I.	21. Salbert Wilhelm I.
10. Heiduk Hubert I.	22. Sczyrba Jan I.
11. Klotzki Jerzy I.	23. Zoellner Jan I.
12. Knappik Trauthold I.	

Nie dopuszczono do egzaminu dojrzałości 10 uczni.

Odbito w Drukarni Śl. Urz. Wojew. w Katowicach.
